

Załącznik nr 2

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: bezpieczeństwo narodowe

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Jana
Długosza w Częstochowie

Data przeprowadzenia wizytacji: 21-22.06.2024 r.

Warszawa, 2024

(rok opracowania raportu)

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	23
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	28
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	31
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	34
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	37
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	39
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	41

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Marcin Jurgilewicz, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Krzysztof Sidorkiewicz- członek PKA
2. prof. dr hab. Grzegorz Sobolewski- ekspert PKA
3. Robert Czekaj – ekspert ds. pracodawców PKA
4. Tomasz Maurek – ekspert ds. studenckich PKA
5. Beata Filus – sekretarz zespołu oceniającego PKA

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Kierunek bezpieczeństwo narodowe prowadzony na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie został wyznaczony do oceny programowej w roku akademickim 2023/2024 w związku z upływem okresu, na jaki wydana była pozytywna ocena programowa. Kierunek bezpieczeństwo narodowe był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną w 2018 (Uchwała Prezydium PKA nr 507/2018 z dnia 22 marca 6 września 2018 roku), a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzana po raz drugi.

W powyższej uchwale z 2018 roku nie sformułowano zaleceń o charakterze naprawczym. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej po zapoznaniu się z raportem Zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, stwierdziło, że Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiąganych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe o profilu ogólnoakademickim, a poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej. Wszystkie przyjęte przez Polską Komisję Akredytacyjną kryteria jakościowe oceny programowej uzyskały ocenę „w pełni”.

Aktualne postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną stacjonarnie z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość.

Przed rozpoczęciem wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego oraz wytypowano do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, jak również zajęcia do hospitacji. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonych odpowiedzialności za

kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia jeszcze przed wizytacją.

Wizytację poprzedzono wewnętrznym spotkaniem zespołu oceniającego, które posłużyło wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkania omówiono kryteria oceny oraz raport wstępny zespołu oceniającego. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycielami akademickich prowadzącymi zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia. Dokonano również oglądu infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitację zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m. in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania kształcenia systemu zapewniania jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogramem wizytacji. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	bezpieczeństwo narodowe	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego i drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	Studia pierwszego stopnia Nauki o bezpieczeństwie, 97,3% Historia 2,7% Studia drugiego stopnia Nauki o bezpieczeństwie – 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	Studia pierwszego stopnia- 180 ECTS Studia drugiego stopnia – 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	Studia pierwszego stopnia – 720 godzin; 24 ECTS Studia drugiego stopnia – 360 godzin; 12 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Cykl od roku akademickiego 2021/22 Studia pierwszego stopnia: Bezpieczeństwo państwa; Bezpieczeństwo międzynarodowe Studia drugiego stopnia: Obrona i ochrona interesów państwa; Bezpieczeństwo militarne Cykl od roku akademickiego 2022/23 Studia pierwszego stopnia: Bezpieczeństwo państwa; Bezpieczeństwo międzynarodowe; Polityka integracji i bezpieczeństwa Studia drugiego stopnia: Obrona i ochrona interesów państwa; Bezpieczeństwo militarne; Geopolityka i konflikty w stosunkach międzynarodowych	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Studia pierwszego stopnia: Licencjat Studia drugiego stopnia: Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	Ogółem: 124 pierwszy stopień: 103 drugi stopień: 21	Ogółem: 62 pierwszy stopień: 49 drugi stopień: 13
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem	Studia pierwszego	Studia pierwszego

nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	stopnia stacjonarne: 1520 godzin; Studia drugiego stopnia: 720 godzin;	stopnia: 912 godzin Studia drugiego stopnia: 432 godziny
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	Studia pierwszego stopnia: 90 ECTS Studia II stopnia 60 ECTS	Studia pierwszego stopnia: 90 ECTS Studia II stopnia: 60 ECTS
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	Studia I pierwszego stopnia: 114 ECTS Studia II stopnia: 85 ECTS	Studia pierwszego stopnia: 119 ECTS Studia II stopnia: 85 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	Studia pierwszego stopnia: 73 ECTS Studia drugiego stopnia: 56 ECTS	Studia pierwszego stopnia: 73 ECTS Studia drugiego stopnia: 56

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek bezpieczeństwo narodowe o profilu praktycznym wpisuje się merytorycznie jak i praktycznie w misję i strategię Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest zgodna z misją Uczelni, jaką określa Uchwała nr 108/ 2018 Senatu Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 26 września 2018 r. w sprawie przyjęcia misji Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Kierunek bezpieczeństwo narodowe wpisuje się w Misję Uczelni zarówno w zakresie działalności naukowej, jak i dydaktycznej. Jest to realizowane poprzez prowadzenie badań naukowych, udostępnianie i upowszechnianie wiedzy, nauczanie akademickie studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych, działalność popularyzującą wiedzę oraz współpracę z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Uczelnia działa zgodnie z uniwersalnymi zasadami etycznymi i regułami postępowania ugruntowanymi w tradycji uniwersytetów europejskich, co zapewnia przepływ wiedzy do praktyki oraz wspiera rozwój regionalny i lokalny, zgodnie z potrzebami społeczno-gospodarczymi otoczenia Uczelni. Konstrukcja

programów studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe odpowiada celom określonym w Strategii Uczelni i uczelnianej polityce jakości kształcenia. Program ten wspiera realizację działalności naukowej i dydaktycznej poprzez prowadzenie badań naukowych, udostępnianie i upowszechnianie wiedzy, nauczanie akademickie studentów, działalność popularyzującą wiedzę oraz współpracę z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi.

Koncepcja kształcenia powstała w odpowiedzi na potrzebę przygotowania specjalistów w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa. Odpowiada ona na oczekiwania otoczenia społeczno-gospodarczego, szczególnie rozwijającego się w Polsce rynku pracy związanego z budową skutecznego systemu bezpieczeństwa na wszystkich poziomach organizacji państwowej, podejmując wyzwania współczesnego szkolnictwa wyższego. Uczelnia kształtuje postawy studentów w warunkach sprzyjających ich wychowaniu i samorealizacji. Częstochowa to ważny ośrodek miejski w subregionie północnym województwa śląskiego, pełniący rolę głównego centrum administracyjnego, gospodarczego i kulturalnego tego regionu. Stanowi konkurencyjną alternatywę dla oferty Katowic i Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej, od lat umacniając swoją pozycję na polskiej mapie miast regionalnych. Kształcenie na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest ściśle związane z przyszłymi obszarami działalności zawodowej studentów. Uczelnia współpracuje z licznymi instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo narodowe (np. Placówka Straży Granicznej w Częstochowie, Placówka Żandarmerii Wojskowej z Gliwicach, Komenda Miejska Policji w Częstochowie i Komendy Powiatowe Policji i inne). Celem Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie jest wyróżnianie się na śląskim rynku edukacyjnym.

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, zarówno na studiach I, jak i II stopnia, została opracowana z uwzględnieniem regulacji krajowych i europejskich, w ramach Polskiej Ramy Kwalifikacji dla studiów o profilu praktycznym oraz założeń Procesu Bolońskiego. Podczas tworzenia i udoskonalania programów studiów I i II stopnia brano pod uwagę oczekiwania i sugestie otoczenia społeczno-gospodarczego. W procesie opracowywania programu studiów wykorzystano opinie i sugestie interesariuszy zewnętrznych oraz interesariuszy wewnętrznych (studentów i pracowników akademickich aktywnych zawodowo poza uczelnią). Wpływ na program ma także Uczelniany Samorząd Studencki oraz Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który przeprowadza okresowe analizy procesu kształcenia. Zespół ten, zgodnie z założeniami Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, podejmuje działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. W skład wszystkich Kierunkowych Zespołów funkcjonujących na Wydziale Nauk Społecznych wchodzi pracownicy prowadzący zajęcia na danym kierunku oraz przedstawiciele studentów. Uwzględniane są również opinie pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych zaangażowanych w proces kształcenia na ww. kierunku. Zaangażowanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w ten proces odbywa się w oparciu o ocenę współpracy Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi. Przeprowadzane są ankiety dotyczące współpracy wydziału prowadzącego kierunek studiów z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie dostosowania programu studiów do oczekiwań społeczna – gospodarczych. Określono także procedury monitorowania i doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, zasady badań ankietowych oceny jakości kształcenia oraz analizowania ich wyników w Uczelnianym Systemie Jakości Kształcenia w UJD, procedury oceny i analizy zajęć dydaktycznych w formie ankiet w jednostkach UJD oraz procedury ankiet i sprawozdań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz zasad ich opracowywania, przeprowadzania, a także publikowania wyników. Interesariuszami zewnętrznymi współpracującymi z KZJK są przedstawiciele struktur administracji publicznej na różnych szczeblach, organizacji ds. bezpieczeństwa, zespołów reagowania kryzysowego, służb państwowych i

mundurowych, a także firm zapewniających ochronę osób i mienia z obszaru Częstochowy i okolic. Pełnią oni m.in. rolę praktyk dawców dla studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest realizowana przez jednostkę prowadzącą kształcenie poprzez regularnie organizowane coroczne spotkania. Ich głównym celem jest wysłuchanie opinii, sugestii i poznanie oczekiwań potencjalnych pracodawców wobec absolwentów kierunku. Inną formą współpracy jest przekazywanie przez interesariuszy informacji i uwag poprzez opiekunów praktyk zawodowych.

Absolwenci kierunku bezpieczeństwo narodowe I oraz II stopnia są przygotowani do przyszłej pracy zawodowej w różnych służbach i instytucjach zajmujących się problematyką bezpieczeństwa i obronności. Są to przede wszystkim służby mundurowe, instytucje sektora obronności i porządku publicznego, ochrony osób i mienia, ochrony informacji, zarządzania i organizacji bezpieczeństwa oraz służby bezpieczeństwa państwa, takie jak Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna, Żandarmeria Wojskowa, Straż Miejska, Służba Więzienna oraz Inspekcja Transportu Drogowego. Absolwenci są również przygotowani do pracy w strukturach zarządzania kryzysowego na wszystkich szczeblach administracji państwowej i samorządowej. Mogą także podjąć pracę w służbach specjalnych oraz innych instytucjach realizujących zadania na rzecz bezpieczeństwa państwa. Ewentualne zatrudnienie absolwentów może nastąpić w przykładowych instytucjach: placówki gminne, powiatowe i wojewódzkie, takie jak Urzędy Miast i Gmin, jednostki specjalistyczne, w tym Wydziały Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Starostw Powiatowych, gmin i województw; Jednostki Państwowej Straży Pożarnej – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Zarząd Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych, Zarządy Powiatowe i centra szkoleniowe Państwowej Straży; Komendy Policji wszystkich szczebli i innych.

W ramach treści programowych na ocenianym kierunku studenci realizują zajęcia zaliczane do następujących grup kształcenia: ogólnego, kierunkowego oraz specjalnościowego. Plan studiów i wymogi prawa powszechnie obowiązującego zapewniają studentom również wybór przedmiotów do samodzielnego wyboru. Cechą wyróżniającą studia na kierunku bezpieczeństwo narodowe I oraz II stopnia jest możliwość samodzielnego kształtowania własnej ścieżki edukacyjnej przez studentów, poprzez wybór modułów. Cechą wyróżniającą studia na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest możliwość wyboru specjalizacji już po drugim semestrze. W roku akademickim 2021/22 na studiach I stopnia oferowano dwie specjalizacje: bezpieczeństwo państwa oraz bezpieczeństwo międzynarodowe. Cykl kształcenia od roku akademickiego 2022/23 został poszerzony o trzecią specjalizację, polityka integracji i bezpieczeństwa. W roku akademickim 2021/22 na studiach II stopnia oferowano specjalizacje: ochrona i obrona interesów państwa oraz bezpieczeństwo militarne. Cykl kształcenia od roku akademickiego 2022/23 został poszerzony o trzecią specjalizację, geopolityka i konflikty w stosunkach międzynarodowych. Od roku akademickiego 2022/2023 na kierunku bezpieczeństwo narodowe I stopnia wprowadzono profil praktyczny, w ramach którego realizowane jest wspólne kształcenie. Obecna umowa dotyczy studentów z Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku, Ukraina.

Efekty uczenia się są specyficzne i odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy oraz praktyce w obszarze bezpieczeństwa narodowego. Są one precyzyjnie określone i uwzględniają najnowsze osiągnięcia wiedzy w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego oraz aktualne praktyki stosowane w powiązanych obszarach zabezpieczenia narodowego. Efekty kierunkowe są wyrażone w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i podlegają weryfikacji za pomocą metod i

narzędzi określonych w ramach Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Przeanalizowano oczekiwania lokalnego rynku pracy oraz uwzględniono sugestie potencjalnych pracodawców i interesariuszy zewnętrznych, które były wyrażane podczas regularnych spotkań, traktując je jako istotny głos doradczy. Założone cele osiągnięcia podczas studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe I i II stopnia odpowiadają 6. i 7. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz uwzględniają profil praktyczny. Efekty uczenia się zostały umiejscowione w dziedzinie nauk społecznych, w wiodącym zakresie w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Dodatkowo, na poziomie I stopnia obejmują również dyscyplinę historii. Program studiów w pełni odpowiada efektom kierunkowym zdefiniowanym dla obszaru nauk społecznych oraz dodatkowo wspomagająco nauk humanistycznych. Zaplanowane w programie studiów kierunku bezpieczeństwo narodowe studia I i II stopnia, przedmioty, przypisane do nich treści kształcenia oraz dobrane metody dydaktyczne w pełni umożliwiają osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się dla tych profili i poziomów.

Koncepcja i cele kształcenia harmonizują z strategią Uczelni oraz są zgodne z dyscyplinami naukowymi przypisanymi do kierunku. Uwzględniają one postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej charakterystycznych dla tego kierunku oraz są odpowiednio dostosowane do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, szczególnie zawodowego rynku pracy. Dzięki temu, profil wykształcenia absolwentów odpowiada oczekiwaniom pracodawców reprezentujących sektor publiczny, pozarządowy oraz prywatny. Kierunek jest ściśle zorientowany na potrzeby zawodowego otoczenia społeczno-gospodarczego. Efekty uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo narodowe zostały sformułowane w sposób klarowny, zgodnie z terminologią właściwą dla dyscypliny nauk o bezpieczeństwie. Precyzyjnie określają one zakres i poziom zaawansowania wiedzy oraz definiują umiejętności, co umożliwia ich weryfikację i ocenę, stosując odpowiednie zasady weryfikacji efektów uczenia się. Dla kierunku bezpieczeństwo narodowe, o profilu praktycznym, na studiach pierwszego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych, przypisano efekty uczenia się: 13 efektów z zakresu wiedzy, 10 efektów dotyczących umiejętności oraz 7 efekty kompetencji społecznych; na studiach drugiego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych, przypisano efekty uczenia się: 12 efektów z zakresu wiedzy, 12 efektów dotyczących umiejętności oraz 7 efekty kompetencji społecznych.

Opis tych efektów cechuje się klarownością i zwięzłością. Proporcje pomiędzy kategoriami efektów są właściwie dostosowane do profilu praktycznego, gdzie dominują te związane z wyposażeniem absolwentów w praktyczne umiejętności. Efekty uczenia się są spójne z koncepcją kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, odnoszą się do profilu praktycznego studiów i zapewniają zdobycie praktycznych kompetencji zawodowych. Posiadana w trakcie studiów wiedza i rozwinięte umiejętności umożliwią absolwentowi efektywne radzenie sobie z złożonymi problemami zawodowymi, kreatywne uczestnictwo w pracy zespołowej oraz skuteczne zarządzanie ludźmi.

Zakładane efekty uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo narodowe precyzują zakres wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i zawodowych, które student nabywa w trakcie studiów. Ich osiągnięcie gwarantuje zdobycie praktycznych umiejętności, kompetencji w komunikowaniu się w języku obcym na poziomie co najmniej B2 dla studiów pierwszego stopnia i na poziomie B2+ dla studiów drugiego stopnia, oraz rozwija niezbędne kompetencje społeczne dla działalności zawodowej. Dodatkowo, przygotowuje studenta do konkurencji na rynku pracy oraz do kontynuacji nauki na poziomie zaawansowanym. Efekty uczenia się związane z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi są konsekwentne z koncepcją kształcenia w ramach dziedziny nauk społecznych, dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie. Określone dla ocenianego kierunku efekty uczenia się są klarownie sformułowane i zrozumiałe. Weryfikacja efektów uczenia się jest szczegółowo opisana w sylabusach, co umożliwia studentom osiągnięcie określonych celów kształcenia oraz ocenę stopnia

ich realizacji. Program studiów zapewnia studentom możliwość zdobywania wiedzy poprzez udział w różnorodnych formach kształcenia, takich jak wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekty, laboratoria oraz praktyki zawodowe, a także zajęcia w ramach pracowni specjalistycznych.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1² (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe harmonizuje z strategią rozwoju Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie oraz jest zgodna z jego misją. W procesie opracowania programu i efektów uczenia się uczestniczą również interesariusze zewnętrzni. Struktura przyjętych i przyporządkowanych do poszczególnych obszarów efektów uczenia się odpowiada wymaganiom profilu praktycznego, zaś treść poszczególnych efektów jest dostosowana do aktualnych potrzeb rynku pracy. Założone cele osiągnięcia podczas studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe I i II stopnia odpowiadają 6. i 7. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz uwzględniają profil praktyczny. Zakładane dla tego kierunku efekty uczenia się precyzują zakres wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i zawodowych, które student nabywa w trakcie studiów. Ich osiągnięcie zapewnia praktyczne umiejętności, zdolność komunikowania się w języku obcym na odpowiednim poziomie, rozwija kompetencje społeczne oraz przygotowuje do konkurencji na rynku pracy i kontynuacji nauki. Efekty uczenia się dotyczące umiejętności i kompetencji społecznych są

²W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

sformułowane w sposób umożliwiający studentom zdobycie praktycznego przygotowania do rozpoczęcia pracy zawodowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

.....

Rekomendacje

.....

Zalecenia

.....

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Programy nauczania realizowane na ocenianym kierunku są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy w dziedzinie nauk o bezpieczeństwie, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek studiów, w zakresie dotyczącym kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Program studiów jest ściśle dostosowany do dynamicznie zmieniających się potrzeb zewnętrznych i wewnętrznych, w tym przepisów prawnych oraz wymagań związanych z bezpieczeństwem państwa. Treści programowe oparte są na efektach uczenia się i obejmują wiedzę z obszarów dyscyplin przypisanych danemu kierunkowi. Projektowanie, selekcja treści oraz modyfikacje programów studiów są przeprowadzane zgodnie z wytycznymi określonymi dla programów studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym. Ponadto, w odpowiedzi na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz uwzględniając dynamikę zmian w środowisku prawnym i bezpieczeństwa, w proces tworzenia i modyfikacji programów studiów, w tym treści kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, angażowani są interesariusze zewnętrzni. Dobór treści przedmiotowych jest ściśle skorelowany z sylwetką absolwenta studiów I i II stopnia, określoną w programie studiów. Modyfikacje uwzględniają dynamikę zmian w środowisku bezpieczeństwa oraz są wynikiem ścisłej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Program studiów i realizowane treści kształcenia są typowe dla zakresu nauk o bezpieczeństwie, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek. Jednocześnie w programie uwzględniono specyfikę bezpieczeństwa narodowego oraz szeroko rozumianą politykę bezpieczeństwa. Program studiów integruje treści z obszaru wiedzy z umiejętnościami specjalistycznymi oraz kompetencjami społecznymi, co umożliwia absolwentom uzyskanie kwalifikacji odpowiadających wymaganiom rynku pracy i potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego. Treści programowe są specyficzne dla zajęć tworzących program studiów pierwszego stopnia i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Program studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe w cyklu kształcenia na studiach I stopnia obejmuje 6 semestrów, zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania tytułu zawodowego licencjata wynosi 180. W każdym semestrze studiów student musi uzyskać 30 punktów ECTS. Łączna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 1520 godzin zajęć oraz 720 godzin praktyk (razem 2240 godzin), a na studiach

niestacjonarnych 912 godzin zajęć oraz 720 godzin praktyk (razem 1632 godziny). Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu I stopnia jest uzyskanie wymaganej liczby ECTS, pozytywna ocena pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym. Studia II stopnia trwają 4 semestry, zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej, i kończą się uzyskaniem tytułu magistra. Liczba punktów ECTS konieczna do ich uzyskania wynosi 120. Analogicznie jak w przypadku studiów I stopnia, w każdym semestrze konieczne jest uzyskanie 30 punktów ECTS. Łączna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 720 godzin zajęć oraz 360 godzin praktyk (razem 1080 godzin), a na studiach niestacjonarnych 432 godziny zajęć oraz 360 godzin praktyk (razem 792 godziny). Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu II stopnia jest uzyskanie wymaganej liczby ECTS, pozytywna ocena pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym. Czas trwania studiów został właściwie oszacowany, umożliwiając studentom osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się.

Na ocenianym kierunku bezpieczeństwo narodowe, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, łączna liczba godzin związana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich w zajęciach dydaktycznych oraz liczba punktów ECTS jest zgodna z wymogami i zapewnia osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Plan studiów opracowano w formie tabelarycznej, zawierającej: nazwy przedmiotów, liczbę godzin (w tym godziny o charakterze praktycznym), rodzaje i formy zajęć w poszczególnych semestrach oraz punktację ECTS (w tym punkty ECTS o charakterze praktycznym). W planie studiów wyodrębniono zajęcia kształcenia ogólnego, grupę zajęć do wyboru, grupę zajęć kształcenia kierunkowego i specjalnościowego oraz praktyki zawodowe. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć jest określony prawidłowo.

Na ocenianym kierunku w ramach realizowanego programu studiów I stopnia studenci mają możliwość wyboru modułów (w semestrze I i II), które obejmują przedmioty kształcenia ogólnego z zakresu nauk humanistycznych, społecznych, prawnych i ekonomicznych łączna liczba godzin kształcenia modułowego wynosi 180 (108 na studiach niestacjonarnych) i 18 punktów ECTS. Podobną rolę pełnią przedmioty do wyboru. W ramach stałej oferty w cyklu kształcenia studenci wybierają 2 spośród 4 przedmiotów (w tym jeden w języku obcym). Łączna liczba godzin objęta wyborem w tym obszarze wynosi 30 (18 na studiach niestacjonarnych) i przyporządkowano im 4 punkty ECTS. Ponadto student dokonuje wyboru języka obcego (spośród oferty przygotowanej przez Studium Języków Obcych UJD) – 120 godzin (72 godzin na studiach niestacjonarnych) i 10 punktów ECTS. Zajęcia przewidziano w semestrach 2, 3, 4 i 5, kończą się one egzaminem. Kształcenie językowe jest oparte na Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego. W ramach programu studiów I i II stopnia student zobowiązany jest wybrać, uczęszczać i osiągnąć efekty uczenia się w zakresie przedmiotu swobodnego wyboru (PSW). Oferta studiów w ramach PSW jest przygotowywana przez poszczególne wydziały na bieżący semestr i obejmuje wyłącznie wykłady zgodne z tokiem studiów kierunków prowadzonych w Uczelni. Obowiązkiem uczestnictwa w tego typu zajęciach objęci są wyłącznie studenci studiów stacjonarnych wszystkich stopni (I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich). Wyborowi podlega także specjalność. Plan studiów II stopnia obejmuje również grupę przedmiotów do wyboru. Zarówno na studiach I, jak i II stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne) spełniony jest wymóg dotyczący liczby punktów ECTS, umożliwiający studentowi wybór zajęć.

Program studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe obejmuje grupy zajęć związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS stanowiące ponad 50% całkowitej liczby punktów ECTS. Profil praktyczny kształcenia zakłada, że student osiągnie co najmniej 50% punktów ECTS o charakterze praktycznym. Na studiach I stopnia liczba punktów ECTS o charakterze praktycznym wynosi 114 na 180 ECTS (czyli 63%), natomiast na studiach II stopnia 85 na

120 ECTS (czyli 70%). Znajduje to odzwierciedlenie w treściach przedmiotowych w ramach kształcenia ogólnego, kierunkowego i specjalnościowego oraz w programie praktyk zawodowych, przyporządkowanych do efektów uczenia się na kierunku bezpieczeństwo narodowe w zakresie wiedzy, a szczególnie umiejętności i kompetencji społecznych. Jest to widoczne także w formach prowadzonych przedmiotów, z których zdecydowana większość wymaga aktywnej pracy i bezpośredniego zaangażowania studenta, skierowanego na osiągnięcie konkretnych umiejętności i kompetencji społecznych. Na studiach I i II stopnia większość prowadzonych zajęć stanowią ćwiczenia, konwersatoria, warsztaty, laboratoria oraz praktyki studenckie.

W programie studiów uwzględniono zestaw efektów przewidzianych dla umiejętności komunikowania się w języku obcym na wymaganym poziomie dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Na kierunku bezpieczeństwo narodowe wszystkie zajęcia na studiach stacjonarnych I i II stopnia odbywają się w trybie stacjonarnym w siedzibie uczelni. W przypadku studiów niestacjonarnych wykłady realizowane są w trybie zdalnym (w postaci webinarium). Korzystanie z metod i technik kształcenia na odległość zapewnia dostępna powszechnie Platforma e-nauka, oparta na systemie Moodle. Zajęcia w tym trybie prowadzą nauczyciele akademicy posiadający Poświadczenie w zakresie metod i technik kształcenia na odległość, potwierdzające umiejętności pracy w środowisku cyfrowym. Studenci mają także możliwość uczestnictwa w kursach i szkoleniach (samokształcenie) dostępnych w ramach platform typu MOOC. Program studiów uwzględnia zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a ich wymiar jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie (studia niestacjonarne I stopnia– 2912 to łączna liczba godzin; 279 to liczba godzin z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość; studia niestacjonarne II stopnia– 432/99).

Program studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe obejmuje różnorodne metody kształcenia, które przygotowują absolwentów do pracy w szeroko pojętym obszarze bezpieczeństwa. Metody dydaktyczne stosowane w procesie nauczania są ściśle związane z zakładanymi efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz z charakterem prowadzonych zajęć. Szczegóły dotyczące ich zastosowania można znaleźć w kartach przedmiotów. Konstrukcja ramowego programu kształcenia tworzy spójną, logiczną całość, umożliwiającą studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Proces kształcenia na ocenianym kierunku odbywa się poprzez różnorodne formy zajęć, takie jak w zakresie wiedzy: wykład: informacyjny, konwersatoryjny z aktywnym udziałem studentów, problemowy, dyskusja. metody oglądowe: praca z tekstem przewodnim, analiza dokumentów, materiałów prasowych, źródeł internetowych, projekcje filmowe, prezentacje multimedialne studentów, analiza przypadków, analiza biograficzna, metoda projektów, metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy, e-learning, metoda kuli śniegowej; w zakresie umiejętności: prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych, dyskusja, burza mózgów, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, kwerenda, metoda problemowa (sytuacyjna), metoda projektu, metoda indywidualnych przypadków, metoda symulacyjna i elementy treningu umiejętności, metoda warsztatowa, metoda pracy grupowej, dialog; w zakresie kompetencji społecznych: projekt indywidualny, projekt zespołowy, portfolio, obserwacja, dyskusja. Metody dydaktyczne są zróżnicowane i dostosowane do charakteru zajęć. Metody kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe umożliwiają indywidualne projektowanie ścieżki edukacyjnej poprzez wybór zajęć specjalizacyjnych oraz dostęp do indywidualnego programu studiów. Indywidualizacja procesu kształcenia jest wspierana również przez zajęcia prowadzone metodą tutoringu rozwojowego lub akademickiego. Proces kształcenia jest dostosowany do indywidualnych potrzeb studentów, zarówno w aspekcie dydaktycznym, jak i organizacyjnym. Zajęcia dla grup studenckich, w których uczestniczą studenci z niepełnosprawnością, odbywają się w budynkach i pomieszczeniach przystosowanych do ich potrzeb. Dodatkowo, studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z pomocy Biura ds. Osób

z Niepełnosprawnościami oraz Pełnomocnika ds. Osób z Niepełnosprawnością. Mogą także skorzystać z asystenta osobistego lub tłumacza języka migowego podczas zajęć, wykładów, prac kontrolnych, zaliczeń i egzaminów; zmiany grupy ćwiczeniowej, laboratoryjnej, konwersatoryjnej po uzyskaniu zgody dziekana; szkoleń z zakresu rozwoju i doskonalenia kompetencji miękkich, takich jak techniki uczenia się, zarządzanie czasem, techniki radzenia sobie ze stresem; dostosowania organizacji zajęć wychowania fizycznego do ich możliwości i potrzeb.

Plany i harmonogramy układane są w sposób racjonalny i zapewniający właściwą organizację procesu kształcenia. Formy zajęć są następujące: wykład, ćwiczenia, konwersatorium, laboratorium, warsztat, seminarium, lektorat, praktyki. W programie studiów właściwie zdefiniowano metody kształcenia związane z nauką języka obcego oraz sposób oceny efektów uczenia się, co umożliwia studentom zdobycie kompetencji w komunikacji w danym języku obcym. Zajęcia z zakresu nauki języków obcych realizowane są w formie lektoratów i mają charakter obligatoryjny. Na studiach stacjonarnych zajęcia odbywają się w dni powszednie od godziny 8:00 do 20:00, w cyklach trwających 1,5 godziny. Zajęcia te mają charakter cykliczny, powtarzający się co tydzień, z zaplanowaną w harmonogramie przerwą na odbycie obowiązkowych praktyk zawodowych, zgodnie z przyjętą organizacją roku akademickiego. Na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w terminach zjazdów, które są konsultowane z przedstawicielami Samorządu Studenckiego. Zajęcia odbywają się najczęściej co dwa tygodnie, w godzinach od 8:00 do 20:00, w cyklach nie dłuższych niż 2 godziny i 15 minut. W roku akademickim 2023/2024 zaplanowano po 11 zjazdów weekendowych na każdy semestr.

Potwierdzanie poziomu osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się oraz warunki zaliczenia są szczegółowo opisane w sylabusie zajęć. Harmonogram zajęć opracowany przez Uczelnię umożliwia studentom efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach, zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym, na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Harmonogram uwzględnia także czas przeznaczony na samodzielne uczenie się. Proces weryfikacji efektów uczenia się oraz przekazywanie informacji studentom o uzyskanych wynikach jest odpowiednio zaplanowany i nie budzi zastrzeżeń.

Integralną częścią procesu kształcenia na ocenianym kierunku są praktyki zawodowe. Wymiar praktyk na studiach pierwszego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych wynosi łącznie **720 godzin**. Praktyki realizowane są w semestrze **trzecim** (240 godzin), **czwartym** (120 godzin), **piątym** (240 godzin), **szóstym** (120 godzin). Studenci w ramach praktyk zawodowych osiągają 24 pkt ECTS. Natomiast na studiach drugiego stopnia łączna liczba godzin dydaktycznych wynosi **360**. Realizowane są w następujący sposób (4 x po 3 tygodnie; 90 godzin; vide: Instrukcja odbywania praktyk studenckich ciągłych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym kierunku Bezpieczeństwo narodowe).

Praktyki realizowane są na podstawie wewnętrznych (uczelnianych) aktów prawnych, wydawanych na podstawie upoważnień przewidzianych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 poz. 574), do których należą: Regulamin studiów (§ 25 praktyki) – Uchwała nr 22.2024 Senatu Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie; Regulamin praktyk studenckich ciągłych Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie z 2023r.; Instrukcja odbywania praktyk studenckich ciągłych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku Bezpieczeństwo narodowe.

Uczelniany opiekun praktyk weryfikuje osiągnięcie efektów uczenia się na podstawie dokumentacji z odbytej praktyki. Współpracuje z zakładowym opiekunem praktyk. Ponadto jest odpowiedzialny za

zapewnienie studentom właściwej jakości praktyk tj. odbywanie praktyk w podmiotach umożliwiających realizację oczekiwanych programem studiów efektów uczenia się i zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych właściwych dla danego kierunku. Istnieje także możliwość zaliczenia, na poczet praktyki zawodowej, czynności wykonywanych w ramach pracy zawodowej, stażu, wolontariatu (vide: § 6 *Regulaminu studenckich praktyk ciągłych* UJD). Student zatrudniony w zakładzie pracy zobligowany jest do przedłożenia opiekunowi praktyk stosowną dokumentację wskazującą na posiadany staż pracy oraz wykonywanie w miejscu pracy obowiązków i zadań zgodnych z realizowanymi na praktyce zawodowej efektami uczenia się. Student we wniosku o zaliczenie praktyki w tym trybie przedstawia realizowane przez siebie zadania zawodowe, które są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do danego etapu praktyki. Do wniosku jest zobowiązany dołączyć zaświadczenie potwierdzające rodzaj i czas tej aktywności zawodowej, stażu, wolontariatu oraz zakres obowiązków realizowanych na danym stanowisku. Opiekun praktyk dokonuje analizy takiego wniosku studenta oraz załączonej dokumentacji potwierdzającej uzyskanie efektów uczenia się dla danego etapu praktyki. Następnie sporządza swoją opinię czy dokumentacja ta jest wystarczająca do zaliczenia praktyki i materiały przekazuje dla Prodziekana ds. studencko-dydaktycznych, który podejmuje ostateczną decyzję czy zalicza lub nie praktykę na podstawie pracy zawodowej studenta (vide: § 6 *Regulaminu studenckich praktyk zawodowych*, załączniki nr 3, nr 4 do Regulaminu *studenckich praktyk zawodowych*).

Opiekun z ramienia Uczelni oraz opiekunowie praktyk z ramienia pracodawców posiadają odpowiednie kompetencje i doświadczenie, które pozwalają na prawidłową organizację praktyk oraz weryfikację stopnia uzyskania przez studentów efektów uczenia się. Organizacja praktyk na ocenianym kierunku przebiega w sposób prawidłowy.

Dobór podmiotów do odbywania praktyk jest prawidłowy i zapewnia uzyskanie przez studentów efektów uczenia się. Studenci mają możliwość realizacji praktyki w różnorodnych służbach rządowych i samorządowych powołanych do obrony ładu i porządku publicznego (m.in. Wojsku, Policji, Służbie Więziennej, Straży Miejskiej, Inspekcji Transportu Drogowego, Służbie Celnej, Straży Pożarnej, Straży Ochrony Kolei, Obronie Cywilnej, komórkach zarządzania kryzysowego urzędów miasta, gminy powiatu, firmach prywatnych związanych z bezpieczeństwem oraz obronnością państwa). Studenci mają możliwość wyboru miejsca odbywania praktyk spośród wielu podmiotów. Zakres działalności tych instytucji został zweryfikowany pod kątem możliwości uzyskania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Studenci mają możliwość zorganizowania praktyk w miejscu przez siebie wybranym, pod warunkiem uzyskania uprzedniej zgody pracodawcy i opiekuna praktyk studenckich.

Studenci mają zapewnioną wystarczającą liczbę miejsc odbywania praktyk.

Uczelnia stosuje ustandaryzowane wzory dokumentów dotyczących realizacji praktyk

w postaci:

- Wniosek o zorganizowanie praktyki;
- Dziennik praktyk;
- Wniosek o zaliczenie praktyk na podstawie pracy zawodowej / stażu / wolontariatu;
- Zaświadczenie z Zakładu Pracy;
- Ocena praktyki zawodowej;
- Program praktyk;

- Umowę o organizację praktyki ciągłej studentów;

Dokumenty w/w zawierają w swej treści odniesienia do przedmiotowych efektów uczenia się, które student powinien uzyskać. Instytucja przyjmująca studenta na praktykę potwierdza więc, że w istocie student te efekty uzyskał. Ponadto, instytucja, która wyraża chęć przyjęcia studenta na praktyki ma możliwości zweryfikowania czy jest w stanie zapewnić studentowi uzyskanie zakładanych efektów uczenia się. Dokumentacja z odbytej praktyki zawodowej umożliwia przeprowadzenie oceny pracy praktykanta. Studenci mają możliwość wskazania swoich uwag dot. przebiegu praktyki w ankietach i bezpośrednio podczas rozmowy z opiekunem praktyk.

Z informacji uzyskanych od pracowników Uczelni wynika, że wnioski płynące z raportów z przebiegu praktyk zawodowych i z ewentualnych uwag zakładowego opiekuna praktyk, a także uwagi praktykantów w formie ustnej, jak i te zawarte w ankietach, wykorzystywane są do doskonalenia programu studiów i trybu organizacji praktyk.

Po przeanalizowaniu kilku kompletów dokumentacji z odbytej praktyki stwierdzić należy, iż dokumentacja z przebiegu praktyki prowadzona jest starannie i nie budzi żadnych wątpliwości. Zgodnie z założeniami, zaliczenie praktyk dokonywane jest przez opiekuna praktyk.

Prowadzone są hospitacje praktyk, co pozytywnie wpływa na motywację studentów do rzeczywistego wywiązywania się z obowiązków związanych z praktykami. Sylabus praktyki został ustalony przy współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Sylabus praktyki, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów. Systematycznej weryfikacji podlega także lista podmiotów współpracujących w zakresie praktyk zawodowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Program studiów oraz organizacja i przebieg procesu kształcenia umożliwiają osiągnięcie ustalonych przez Uczelnię efektów uczenia się. Efekty te odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy, są kompleksowe i realizowane w odpowiedniej kolejności. Program studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, zapewnia studentom możliwość osiągnięcia wszystkich zamierzonych efektów uczenia się. Poszczególne, kierunkowe efekty uczenia się zostały rozwinięte na poziomie specjalności i są realizowane wielokrotnie w ramach różnych zajęć. Ich osiągnięcie umożliwia precyzyjne treści programowe oraz odpowiednio dobrane metody nauczania, dostosowane do treści programowych i zakładanych efektów. Kolejność zajęć jest właściwa, a metody kształcenia są odpowiednio dopasowane, co sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się.

Organizacja praktyk następuje w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Zapewnione są miejsca odbywania praktyk. Praktyki zawodowe zorganizowane są w sposób prawidłowy, zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów. Praktyki są właściwie nadzorowane, a liczba miejsca oraz ich specyfika prawidłowa. Przedmiotowe efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest możliwa. Treści programowe określone dla praktyki, ich wymiar, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk, zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Na ocenianym kierunku w sposób prawidłowy zalicza się praktyki. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań umożliwia skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, ponieważ przyjęte wzory dokumentów zawierają odniesienia do tych efektów. Powoduje to, że ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Specyfika miejsc odbywania praktyk jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Uczelnia podejmuje działania mające na celu weryfikację czy studenci realizują praktykę w rzeczywistości. Ponadto prowadzona jest hospitacja praktyk. Sylabus praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów. Organizacja procesu nauczania i uczenia się zapewnia odpowiednie rozplanowanie i efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

.....

Rekomendacje

.....

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki, tryb, terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych form studiów w danym roku akademickim każdorazowo określa Regulaminem studiów obowiązującym w UJD przyjętym Uchwałą nr 39.2023 Senatu UJD. Zgodnie z Regulaminem, przyjęcie na studia w UJD odbywa się poprzez: rekrutację, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Uniwersytecie, a w szczególności uchwałą Senatu określającą warunki, tryb, terminy rozpoczęcia i zakończenia oraz sposób przeprowadzenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie; na drodze przeniesienia z innej uczelni; poprzez wznowienie studiów, na zasadach określonych w Regulaminie; oraz przez potwierdzenie efektów uczenia się, na zasadach określonych w odrębnej uchwale Senatu UJD. Warunki rekrutacji na studia I i II stopnia kierunku bezpieczeństwo narodowe są określane każdego roku w Uchwale Senatu w sprawie warunków, trybu, terminów rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu przeprowadzenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Postępowanie rekrutacyjne, w tym na kierunek bezpieczeństwo narodowe, ma charakter konkursowy. Pod uwagę brane są wyniki kandydatów uzyskane na wcześniejszym etapie kształcenia: wyniki matur dla kandydatów na studia pierwszego stopnia oraz wyniki ukończenia studiów pierwszego stopnia dla kandydatów na studia drugiego stopnia. W postępowaniu kwalifikacyjnym na studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku bezpieczeństwo narodowe uwzględnia się także szczególne potrzeby kandydatów, będących osobami z niepełnosprawnością.

Zgodnie z Regulaminem studiów obowiązującym w Uczelni, kandydat przyjmowany na studia może mieć uznane efekty uczenia się uzyskane w procesie kształcenia w innej uczelni, w tym także zagranicznej, na warunkach określonych w porozumieniach lub umowach zawartych przez UJD. Kandydat może również z własnej inicjatywy starać się o uznanie efektów uczenia się, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w Regulaminie. Tryb uznawania efektów uczenia się określa specjalna procedura Wydziału Nauk Społecznych. Student może ubiegać się o uznanie efektów uczenia się osiągniętych na każdej formie studiów oraz poza szkolnictwem wyższym, jeśli uzyskane efekty są zbieżne z programem studiów. W sytuacji uznania efektów uczenia się i, przedmiotów, modułów Prodziekan wpisuje je do systemu USOS.

Regulamin określa zasady postępowania w przypadku potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Obejmuje to zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, a także sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących te efekty. Zasady te stosuje się wobec kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia oraz wnioskujących o potwierdzenie efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich. Na ocenianym kierunku nie przeprowadzano potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne, umożliwiając dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na

poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Wymienione warunki są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na wybranym kierunku. Uwzględniają również informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do niezbędnego sprzętu. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, zapewniają możliwość identyfikacji tych efektów oraz ocenę ich adekwatności w odniesieniu do efektów uczenia się określonych w programie studiów.

Zasady i procedury dyplomowania są właściwe i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Podstawę prawną procesu dyplomowania stanowią przepisy zawarte w Regulaminie studiów UJD oraz w Regulaminie dyplomowania Wydziału Nauk Społecznych. Dodatkowe kryteria dotyczące zasad wyboru seminariów dyplomowych (licencjackich i magisterskich), zgłaszania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych oraz egzaminu dyplomowego zostały określone zgodnie ze specyfiką studiów I i II stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Regulamin dyplomowania określa ogólne zasady dotyczące charakteru pracy dyplomowej, szczegółowe zasady jej przygotowania, wymogi formalne dla prac dyplomowych na Wydziale oraz procedurę przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Ogólna tematyka seminariów dyplomowych jest zatwierdzana przez Kolegium Dziekańskie Wydziału. Tematy prac dyplomowych, planowane do realizacji w ramach każdego seminarium, po uzyskaniu akceptacji przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, są zatwierdzane przez Kolegium Dziekańskie Wydziału na podstawie kart zgłoszenia pracy dyplomowej zebranych przez promotorów od studentów. Praca dyplomowa na kierunku bezpieczeństwo narodowe ma charakter badawczy lub monograficzny i musi spełniać wymogi metodologii badań nauk społecznych, w szczególności nauk o bezpieczeństwie. Tematyka oraz metodyka prac dyplomowych jest dostosowana do dyscypliny nauk o bezpieczeństwie oraz poziomu i profilu studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów. Umożliwiają one adaptowanie metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Na Uczelni określono sposoby oraz instrumenty monitorowania i oceny postępów studentów, które są związane z obowiązującym na wydziale systemem monitorowania i weryfikacji postępów studentów. W ramach tego systemu dokonuje się przede wszystkim oceny stopnia realizacji założonych efektów uczenia się. Narzędziem służącym do monitorowania i oceny postępów studentów na kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe, w tym oceny liczby studentów kończących studia w terminie lub rezygnujących ze studiów, jest uczelniany system USOSweb na Wydziale Nauk Społecznych.

Zasady weryfikacji oraz oceny osiągnięć studentów zostały opracowane tak, aby zapewnić równe traktowanie wszystkich studentów w procesie oceniania ich postępów. Oznacza to, że weryfikacja efektów uczenia się odbywa się za pomocą określonych narzędzi i kryteriów, które pozwalają sprawdzić, czy studenci spełniają wymagania. Każdy przedmiot w programie studiów jest szczegółowo opisany na kartach przedmiotów, które zawierają informacje o efektach uczenia się, treściach programowych oraz metodach weryfikacji osiągnięć studentów.

Po każdym semestrze student ma możliwość anonimowego ocenienia przedmiotów, na które uczęszczał, za pomocą ankiety. Metody weryfikacji i oceniania osiągnięcia efektów uczenia się są

dostosowane do założonych celów edukacyjnych i określone w kartach wszystkich przedmiotów realizowanych na obu poziomach kierunku bezpieczeństwo narodowe. Obejmują one różnorodne formy, takie jak egzaminy, kolokwia, sprawdziany, gry strategiczne i symulacje, quizy, projekty, prezentacje multimedialne, eseje, dyskusje i referaty. Najczęściej stosowane formy weryfikacji to ustne, pisemne opisowe oraz testowe (zamknięte i otwarte). Te metody pozwalają ocenić poprawność argumentacji, adekwatność używanej terminologii właściwej dla kierunku oraz umiejętność posługiwania się językiem polskim na zrozumiałym poziomie. Bezpośrednią kontrolę nad rzetelnością oceniania efektów uczenia się sprawuje Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dla kierunku Bezpieczeństwo Narodowe. Procedura przeglądu metod weryfikacji efektów uczenia się jest przeprowadzana przez ten zespół, uwzględniając zapisy w kartach przedmiotów oraz wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych. Ponadto, na zakończenie każdego semestru pracownicy składają indywidualne karty weryfikacji efektów uczenia się z prowadzonych przedmiotów.

Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się na kierunku bezpieczeństwo narodowe należą: egzaminy (pisemne lub ustne), które mogą mieć formę testową (pytania otwarte, zamknięte, mieszane), kolokwia (pisemne lub ustne), prace pisemne, prezentacje multimedialne, zaliczenia praktyczne, udział i prowadzenie dyskusji, debaty, gry decyzyjne, praca w grupach, projekty oraz przygotowanie pracy dyplomowej. W ramach praktyki zawodowej, poza metodami ustalonymi indywidualnie z opiekunem praktyk w placówce, studenci prowadzą dzienniczek praktyk oraz sporządzają sprawozdanie podsumowujące praktykę zawodową, które jest przygotowywane przez opiekuna praktyki zawodowej z ramienia uczelni (nauczyciela akademickiego). Istotnym narzędziem sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych studentów są również okresowe hospitacje zajęć dydaktycznych.

Zasady tworzenia i przechowywania dokumentacji związanej z weryfikacją efektów uczenia się zostały określone w stosownym zarządzeniu Rektora UJD. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe są zobowiązani do dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów. Dokumentacja jest gromadzona w różnych formach i lokalizacjach, w zależności od rodzaju zajęć oraz wymogów.

Wybór rodzajów, tematyki i metodyki prac etapowych jest dostosowany do specyfiki danego przedmiotu i ustalany przez jego koordynatora w planie zajęć. Następnie jest on przedstawiany przez prowadzącego na pierwszych zajęciach. Tematyka prac etapowych, projektów i egzaminów odzwierciedla treści programowe oraz oczekiwane efekty uczenia się, zgodnie z planami zajęć, w ścisłej korelacji z charakterem danego przedmiotu. Zgodnie z obecnie obowiązującymi zarządzeniami Rektora, UJD korzysta z Ogólnopolskiego systemu monitorowania ekonomicznych losów absolwentów szkół wyższych ELA.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauki, w tym metody stosowane w nauczaniu z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość, zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę wszystkich efektów uczenia się. Ponadto, umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie co najmniej B2 dla studiów pierwszego stopnia oraz B2+ dla studiów drugiego stopnia. Sposób oceniania jest sprawiedliwy i równy dla wszystkich, a jego wyniki są wiarygodne i porównywalne. Zasady oceniania charakteryzują się stabilnością i obiektywizmem. Zapewnione jest również sprawdzenie i ocena opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie studiów licencjackich poprzez ocenę różnych umiejętności językowych, takich jak mówienie, pisanie, czytanie i rozumienie ze słuchu.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych oraz dyplomowych, a także stawiane im wymagania są dostosowane do poziomu, profilu oraz efektów uczenia się. Prace zaliczeniowe, egzaminacyjne oraz indywidualne lub zbiorowe prace studentów są archiwizowane w celu przeprowadzania cyklicznych przeglądów. Dodatkowo, w każdym semestrze przeprowadzane są analizy uzyskiwanych przez studentów ocen, terminowości ukończenia studiów oraz przyczyn niepowodzeń studentów.

Prace dyplomowe na studiach pierwszego stopnia w obszarze bezpieczeństwa narodowego obejmują szeroki zakres tematyczny zgodny z dyscypliną przypisaną temu kierunkowi studiów. Prace te są dostosowane do wymogów określonych w dokumentach normatywnych i potwierdzają umiejętność łączenia teorii z praktyką. Studenci demonstrują między innymi dogłębną znajomość literatury przedmiotu i jej właściwe wykorzystanie, zdolność do samodzielnego definiowania problemów badawczych, analizy wybranych obszarów oraz formułowania wniosków i rekomendacji na podstawie przeprowadzonych analiz. Studenci w trakcie studiów mają możliwość publikacji zarówno w monografiach wieloautorskich, jak i w innych periodykach dotyczących bezpieczeństwa narodowego.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia odpowiednio zdefiniowała warunki rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia w obszarze bezpieczeństwa narodowego (profil praktyczny). Stosowane są formalnie ustalone, opublikowane, spójne oraz przejrzyste kryteria przyjęcia kandydatów na studia. Procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych na innych uczelniach, w tym zagranicznych, jest kompletna i zgodna z wymogami. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięć studentów podczas studiów są

kompleksowe i jednocześnie klarowne. Umożliwiają one równoprawne traktowanie studentów podczas oceny ich postępów w nauce, w tym adaptację metod i organizacji weryfikacji efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Zasady te zapewniają obiektywność i rzetelność procesu oceny oraz wiarygodność i możliwość porównywania ocen. Ponadto, zasady te określają sposób dostarczania studentom informacji zwrotnej dotyczącej ich osiągnięć oraz procedury zapobiegania i reagowania na zachowania niezgodne z etyką i prawem. Metody weryfikacji oraz oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i postępów w procesie nauki zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Umożliwiają także sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych oraz przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach rynku pracy właściwych dla kierunku bezpieczeństwo narodowe. Sprawdzanie i ocena znajomości języka obcego są zapewnione na poziomie co najmniej B2 dla studiów pierwszego stopnia oraz B2+ dla studiów drugiego stopnia. Dokumentacja prowadzona przez nauczycieli akademickich stanowi narzędzie do kontrolowania i oceny stopnia realizacji przez studentów założonych celów edukacyjnych. Obejmuje ona prace etapowe i egzaminacyjne wraz z ich wynikami, projekty, prace dyplomowe oraz ewentualne dzienniki praktyk. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz prac dyplomowych, a także stawiane im wymagania, są dostosowane do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się oraz praktycznych zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. Proces dyplomowania jest prawidłowo opisany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

.....

Rekomendacje

.....

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe są to pracownicy Katedry Nauk o Bezpieczeństwie, Wydziału Nauk Społecznych i pracownicy innych jednostek UJD. W Katedrze Nauk o Bezpieczeństwie w roku akademickim 2023/2024 zatrudnionych jest 13 pracowników, w tym 5 profesorów tytularnych, 2 doktorów habilitowanych (w tym jeden na stanowisku profesora UJD), 6 doktorów (w tym jeden na stanowisku profesora UJD), w tym 7 posiada doświadczenie zawodowe kluczowe dla profilu praktycznego kierunku. Wszyscy pracownicy zatrudnieni są w UJD jako podstawowym miejscu pracy. Łącznie zajęcia prowadzi 21 nauczycieli akademickich.

Struktura kadry pod względem tytułu / stopnia naukowego, przyporządkowania do dyscypliny oraz kompetencji i doświadczenia praktycznego zawiera tabela nr 4.1.

Tabela nr 4.1.

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich.

Tytuł / stopień naukowy	Dziedzina i dyscyplina (zgodnie z uzyskanymi tytułem / stopniem naukowym)	Doświadczenie praktyczne / zawodowe (przykładowe placówki, instytucje, organizacje)
Profesor (5)	dziedzina nauk humanistycznych, historia (4) dziedzina nauk społecznych, nauki o bezpieczeństwie (1)	Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej stanowiska dowódcze, sztabowe, naukowo-dydaktyczne i wychowawcze; Komenda Wojewódzka/ Miejska Policji w Katowicach; Akademia Obrony Narodowej.
Doktor habilitowany (3)	dziedzina nauk społecznych, nauki o polityce i administracji (2) dziedzina nauk humanistycznych, historia (1)	Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej; stanowiska dowódcze, sztabowe Institute for National and International Security w Belgradzie; Instytut Badań Strategicznych w Belgradzie.
Doktor (12)	dziedzina nauk społecznych, nauki o bezpieczeństwie (2) dziedzina nauk humanistycznych, nauki o polityce (4) dziedzina nauk społecznych, nauki o polityce i administracji (2) dziedzina nauk humanistycznych, historia (1) dziedzina nauk społecznych, pedagogika (3)	Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej Żandarmeria Wojskowa; Udział w misjach wojskowych; Krajowe Centrum Pracy; Administracja publiczna; Administracja państwowa – służby mundurowe. Krajowe Stowarzyszenie Ochrony Informacji Niejawnych w Katowicach; Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.
Magister (1)	dziedzina nauk społecznych, pedagogika (1)	Policja, Zespół d/w z Cyberprzestępczością Wydziału d/w z Przestępczością Gospodarczą KMP w Częstochowie.

Nauczyciele prowadzący oceniany kierunek reprezentują różne dziedziny i dyscypliny, lecz utworzenie Katedry Nauk o Bezpieczeństwie, poddanie się ewaluacji w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie i uzyskanie kategorii B+, oraz w wielu przypadkach doświadczenie zawodowe (tabela 4.1) sprawia, że prowadzący zajęcia swoje zainteresowania naukowe od lat skupiają wokół różnych aspektów bezpieczeństwa. To sprawiło, że stali się kompetentni w prowadzeniu zajęć na kierunku Bezpieczeństwo narodowe, tym samym zapewniają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe posiadają obszerny dorobek naukowy, zarówno w języku polskim, jak i w językach kongresowych, w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie, historii, nauk o polityce i administracji a także w dyscyplinach pokrewnych (stosunki międzynarodowe, nauki socjologiczne, kulturoznawstwo i religioznawstwo). Publikacje pracowników były nagradzane przez prestiżowe gremia naukowe (m.in. Kapituła konkursu o Nagrodę im. prof. Jerzego Skowronka). Kadra kierunku

Bezpieczeństwo narodowe posiada również istotne doświadczenie w zakresie kierowania i recenzowania prac doktorskich, uczestniczyła w procedurach nadawania stopnia doktora habilitowanego oraz o tytuł naukowy profesora. Istotne znaczenie dla prowadzonych studiów ma również bogate doświadczenie zawodowe pracowników Katedry Nauk o Bezpieczeństwie, zdobyte poza uczelnią, związane z kierunkiem studiów (instytucje i struktury bezpieczeństwa, służby mundurowe, placówki dyplomatyczne i organizacje o profilu związanym z kierunkiem Bezpieczeństwo narodowe). Pracownicy posiadają kompetencje dydaktyczne adekwatne do specyfiki prowadzonych przedmiotów, które wynikają zarówno z ich dorobku naukowego, jak i wieloletniego doświadczenia w kształceniu z zakresu tematycznego przedmiotów na kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*. Kwalifikacje i kompetencje pracowników przekładają się na istotne osiągnięcia dydaktyczne w zakresie prowadzonych studiów, jak również w środowisku pozauczelnianym. Między innymi prowadzona jest współpraca, głównie w zakresie prowadzenia wykładów, szkoleń w instytucjach i placówkach związanych z bezpieczeństwem (m.in. Centralny Ośrodek Szkolenia Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Emowie; Stowarzyszenie Wspierania Bezpieczeństwa Narodowego w Katowicach; Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej; Krajowe Stowarzyszenie Ochrony Informacji Niejawnych; Instytucje Centralne Ministerstwa Obrony Narodowej; Wyższa Szkoła Oficerska im. T. Kościuszki; University in Belgrad w Belgradzie, Serbia; Institute for National and International Security w Belgradzie, Serbia; Institute for Political Studies of Defense and Military History w Bukareszcie, Rumunia; Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie, Wielka Brytania; Muzeum Generała Maczka w Bredzie (Maczek Memorial Breda), Holandia; Vojenský historický ústav w Bratysławie, Słowacja; The World Society of Częstochowa Jews and Their Descendants w USA, The Association of Częstochowa Jews in Israel w Izraelu).

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest motywowana do systematycznego trzczenia się o rozwój własnych kompetencji w wymiarach naukowym, dydaktycznym i praktycznym, dających perspektywę awansu. Działalność ta wzmacniana jest przez system wsparcia funkcjonujący w UJD. Czynnikiem motywującym pracowników do rozwoju naukowego jest możliwość obniżenia wymiaru godzin dydaktycznych w stosunku do obowiązującego pensum, jak również dodatki motywacyjne dla nauczyciela akademickiego za działalność badawczą i naukową. Pracownik otrzymuje nagrodę m. in. za szczególne osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne oraz rozwój własny. Dlatego też pracownicy realizujący zajęcia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe stale podnoszą swoje kwalifikacje poprzez realizację szkoleń m.in. w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych w Warszawie, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym w Warszawie, w Akademii Leona Koźmińskiego – program „Biznes”-zarządzanie projektami sztucznej inteligencji. Pracownicy realizujący zajęcia posiadają również kwalifikacje w zakresie kształcenia na odległość, poświadczane uzyskaniem certyfikatu. Zgodnie z procedurą obowiązującą w UJD, wraz z rozpoczęciem każdego semestru pracownicy, którzy realizują zajęcia on-line przedkładają wniosek o możliwość prowadzenia zajęć z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Stały rozwój i podnoszenie kwalifikacji przez pracowników przyczynia się do doskonalenia treści programowych na studiach I i II stopnia na ocenianym kierunku.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe posiadają istotne doświadczenie naukowo-badawcze i dydaktyczne, które stanowi integralną część realizowanych przedmiotów. Zakres tematyczny przedmiotów na kierunku jest powiązany z zainteresowaniami, profilem naukowym, a w wielu przypadkach także z doświadczeniem zawodowym pracowników, w

szczegółności dla przedmiotów ściśle kierunkowych oraz specjalnościowych. Obok poszerzania kompetencji dydaktycznych poprzez działalność praktyczną, w tym pozauczelnianą, kadra prowadząca zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe dba także o swój dorobek naukowy. Jakość tych działań została potwierdzona w 2022 roku poprzez ewaluację dyscypliny Nauki o Bezpieczeństwie, która uzyskała ocenę B+.

Obciążenia dydaktyczne przygotowywane są przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego, z uwzględnieniem kompetencji i doświadczenia, dorobku naukowego i obszaru badań pracowników prowadzących zajęcia, a także profilu praktycznego studiów oraz dyscypliny, do której odnoszą się kierunkowe efekty uczenia się. Przy obsadzie zajęć brane jest również pod uwagę doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz dodatkowe kwalifikacje, które wzbogacają proces kształcenia na kierunku o profilu praktycznym. Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia nie jest znaczące i zgodne z przepisami prawa.

Zatrudnianie nowych nauczycieli akademickich odbywa się zgodnie ze statutem Uczelni w trybie konkursu. Konkurs na stanowisko nauczyciela akademickiego ogłasza Rektor na wniosek Dziekana. Zatrudnienie pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych odbywa się na podstawie wyników konkursu przeprowadzanego przez Komisję Konkursową. Procedura konkursowa przy zatrudnianiu kadry do prowadzenia zajęć obejmuje analizę kompetencji i doświadczenia kandydatów, w tym dorobku naukowego (z uwzględnieniem dziedziny i dyscypliny, do której jest przyporządkowany), doświadczenie w aplikowaniu i / lub kierowaniu projektami naukowymi, doświadczenia organizacyjnego, w zakresie współpracy międzynarodowej a także doświadczenia dydaktycznego. Szczególnie cenionym aspektem w dorobku kandydata do zatrudnienia jest doświadczenie zawodowe w obszarze pozauczelnianym, które koresponduje z kierunkiem bezpieczeństwo narodowe.

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia są stale oceniani przez studentów. Badania ankietowe prowadzone są po zakończeniu poszczególnych zajęć. Jedynym problemem jest brak chęci udziału studentów w procesie ankietowania zajęć, jednak Uczelnia szuka różnych zachęt studentów w tym zakresie. Wyniki ankiet są na bieżąco monitorowane. Poprawnie funkcjonuje też system hospitacji zajęć. Prodziekan ds. studencko-dydaktycznych dla kierunku na zlecenie Dziekana opracowuje harmonogram hospitacji na dany semestr. Hospitacje przeprowadzane są przez doświadczonych nauczycieli akademickich, a także Dziekana, Prodziekana ds. studencko-dydaktycznych oraz Pełnomocnika dla kierunku bezpieczeństwo narodowe. Każdy pracownik Katedry Nauk o Bezpieczeństwie poddawany jest hospitacji. Hospitacje przeprowadzane są dla wszystkich przedmiotów, w tym także dla zajęć realizowanych w formie zdalnej. Hospitacje mają na celu nie tylko bieżące monitorowanie jakości realizacji procesu dydaktycznego, mogą mieć również w uzasadnionych przypadkach formę interwencyjną, wówczas są przeprowadzane w dowolnym terminie. Wyniki hospitacji są ważnym źródłem informacji o poziomie i jakości zajęć dydaktycznych, w tym weryfikacji zgodności form i metod kształcenia dla danego przedmiotu.

W Uczelni i na wydziale funkcjonuje też system oceny nauczyciela. Oceny pracowników prowadzone są w ustawowych terminach. W ocenie okresowej uwzględnia się oceny studentów, osiągnięcia dydaktyczne, zaangażowanie w pracę studentów i publikacje dydaktyczne. System oceny pracowniczej uwzględnia zróżnicowanie etapów pracownika i odpowiednio ustala progi osiągnięć dla

asystentów, adiunktów i profesorów uczelni oraz profesorów. Wyniki okresowej oceny kadry, hospitacje, a także oceny dokonywane przez studentów wpływają na rozwój indywidualnych ścieżek kariery. Dużą uwagę przywiązuje się do systematycznej oceny kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju. Kadra rozumie i zna zasady oceny osiągnięć. Dzięki jasno sformułowanym procedurom oceny i weryfikacji jakości pracy dydaktycznej, zarówno sami pracownicy, jak i władze Katedry Nauk o Bezpieczeństwie oraz Wydziału Nauk Społecznych mają możliwość stałego monitorowania jakości procesu kształcenia i poziomu kadry na kierunku Bezpieczeństwo narodowe.

W Uczelni określone zostały zasady i tryb przyznawania nauczycielom akademickim nagród Rektora. Pracownik otrzymuje nagrodę lub wyróżnienie za osiągnięcia w pracy zawodowej w danym roku akademickim (poprzedzającym rok przyznawania nagrody i / lub wyróżnienia). W szczególności nagrody przyznawane są pracownikom, którzy uzyskali awans naukowy, ale też za wkład w rozwój naukowy reprezentowanej przez pracownika dyscypliny, a także za szczególne osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne. W roku akademickim 2023/2024 pracownicy Katedry Nauk o Bezpieczeństwie otrzymali nagrody i wyróżnienia za wkład w uzyskanie w 2022 roku kategorii B+ w wyniku oceny jakości działalności naukowej reprezentowanych dyscyplin naukowych przeprowadzonej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, za publikacje, przygotowanie programów studiów podwójnego dyplomowania (w tym dla kierunku Bezpieczeństwo narodowe, wspólnie z Wołyńskim Uniwersytetem Narodowym im. Łesi Ukrainki w Łucku) oraz nowego kierunku Studia wschodnioeuropejskie i bałkańskie), a także za osiągnięcia w pracy organizacyjnej (m.in. organizacja okręgowych etapów olimpiad, w tym Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i dobrze udokumentowany dorobek naukowy oraz doświadczenia nabyte poza uczelnią. Pozwala to na prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji. Struktura kwalifikacji, posiadane kompetencje dydaktyczne, przydział poszczególnych zajęć oraz liczba godzin zajęć jest prawidłowo określona i zgodna z wymaganiami. Polityka kadrowa jest prowadzona prawidłowo. Nabór nauczycieli odbywa się w drodze konkursu, co zapewnia właściwy dobór kandydatów. Ocena kadry dokonywana jest przez studentów, dodatkowo system hospitacji i ocen okresowych sprzyja monitorowaniu jakości kształcenia oraz motywowaniu kadry do rozwoju. Uczelnia wspiera pracowników w rozwoju zawodowym oraz jest przygotowana w zakresie rozwiązywania konfliktów, reagowania na zagrożenia, przejawy dyskryminacji oraz przemocy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Proces dydaktyczny ocenianego kierunku jest realizowany głównie w oparciu, o infrastrukturę którego dysponentem jest Wydział Nauk Społecznych oraz obiekty międzywydziałowe, typu biblioteka, Akademickie Centrum Sportowe i Studium Nauki Języków Obcych. Budynki zlokalizowane przy ul. Waszyngtona 4/8 oraz Zbierskiego 2/4, z których korzysta Wydział, są obiektami dostosowanymi do standardów akademickich. Realizowane są w nich zajęcia dydaktyczne zarówno w systemie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Budynek przy ul. Zbierskiego 2/4 w Częstochowie, to nowoczesny budynek, w którym znajdują się dwie sale audytoryjne przeznaczone na 300 i 100 osób oraz sale dydaktyczne. Wszystkie wskazane pomieszczenia wyposażone są w nowoczesny sprzęt niezbędny do realizacji zajęć dydaktycznych, w tym wykładowych, tj. projektor multimedialny i ekran projekcyjny, kamerę sufitową, nagrywarkę BD/HDD, matrycę sygnałów wizyjnych; aule wyposażone są także w system prezentacji pisma oraz klimatyzację. Natomiast W budynku zlokalizowanym przy ul. Waszyngtona 4/8 znajduje się największa, nowoczesna sala wykładowa – W-121 – *Aula Auditorium Maximum*, oddana do użytku w 2016 roku, po gruntownym remoncie. Aula, która dysponuje miejscami dla 411 osób, została wyposażona w nowoczesną aparaturę multimedialną i audiowizualną, w tym: wbudowany panel do dotykowej obsługi pomieszczenia i sprzętów, dwa telewizory, sprzęt komputerowy, bezprzewodowe mikrofony, elektroniczną tablicę, projektor oraz głośniki. W obiekcie tym znajduje się także mniejsza sala wykładowa (W-54), zlokalizowana na parterze budynku, przeznaczona dla 120 osób oraz trzy sale wykładowe mogące pomieścić do 60 osób. Sale te są w pełni wyposażone w sprzęt multimedialny umawiający prowadzenie wykładów. Reasumując, do dyspozycji Wydziału w obydwu budynkach, na potrzeby zajęć dydaktycznych, zostały oddane do użytku:

- 4 nowoczesne aule,
- 25 dobrze wyposażonych sal dydaktycznych,
- 3 pracownie komputerowe, w tym sala hybrydowa, wyposażona w 16 laptopów, która też może być wykorzystywana do zajęć z wykorzystaniem technologii komputerowej.

Zajęcia z wychowania fizycznego oraz lektoraty języków obcych na kierunku Bezpieczeństwo narodowe są zajęciami z grupy ogólnouczelnianych, dlatego ich koordynacja została powierzona odpowiednim jednostkom Uniwersytetu. Są to odpowiednio: Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Studium Nauki Języków Obcych. W ramach zajęć z lektoratów języka obcego prowadzonych przez Studium Nauki Języków Obcych studenci korzystają z 10 sal ćwiczeniowych zlokalizowanych w budynku UHP przy ulicy Waszyngtona 4/8. Wskazane sale dydaktyczne do nauki języków zostały odpowiednio wyposażone w: telewizory, odtwarzacze DVD, projektory multimedialne, magnetofony oraz tablice suchościeralne.

Studium Wychowania Fizycznego i Sportu znajduje się w obiekcie Akademickiego Centrum Sportowego przy ul. Zbierskiego 6. Infrastruktura Studium Wychowania Fizycznego i Sportu obejmuje: wielodyscyplinarną halę sportową; salę do tenisa stołowego z widownią; salę do ćwiczeń siłowych; salę gier klubowych; salę do ćwiczeń muzyczno-ruchowych – fitnessu; zaplecze do odnowy biologicznej; salę konferencyjną w części hotelowej. Podsumowując ocenę infrastruktury

dydaktycznej należy stwierdzić, że jest nowoczesna i dobrze wyposażona, tym samym umożliwia prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia.

Do dyspozycji studentów i kadry dydaktycznej są też pomieszczenia administracyjne: dziekanaty studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, Centrum Obsługi Wydziału, informatyk Wydziału, pokoje konsultacyjne pracowników Wydziału. Wszystkie pomieszczenia wyposażone są w podstawowe urządzenia biurowe: telefony, komputery, skanery, drukarki oraz kserokopiarki. Ponadto, do dyspozycji studentów i pracowników jest punkt usługowo-poligraficzny i księgarnia oraz punkt gastronomiczny.

Uczelnia zapewnia infrastrukturę informatyczną i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Stosowane platformy internetowe umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami, a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

Uczelnia zapewnia pracownikom i studentom dostęp do nowoczesnej Biblioteki Uniwersyteckiej. Biblioteka Uniwersytecka posiada wypożyczalnię, katalogi oraz czytelnię książek i czasopism. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Biblioteka Uniwersytecka wchodzi w skład grupy bibliotek współtworzących Śląską Bibliotekę Cyfrową oraz jest uczestnikiem kilku konsorcjów: Royal Society of Chemistry, American Chemical Society, American Institute of Physics/American Physics Society, Chemical Abstracts dających możliwość korzystania poprzez Internet z wersji online zagranicznych czasopism naukowych. Ponadto, Biblioteka Uniwersytecka UJD umożliwia korzystanie z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia (<http://bu.ujd.edu.pl/academica.php>), zawierającej dostęp cyfrowy do pełnych tekstów książek, czasopism i innych publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, znajdujących się zbiorach Biblioteki Narodowej. Uniwersytecka umożliwia korzystanie ze zbiorów innych bibliotek dla celów naukowych drogą wypożyczenia międzybibliotecznego.

Zasoby biblioteczne biblioteka gromadzi i uzupełnia zbiory drogą zakupu, prenumeraty, wymiany i darów zgodnie z profilem Uniwersytetu. Istnieje możliwość zaproponowania zakupu brakującej publikacji poprzez formularz znajdujący się na koncie zalogowanego użytkownika. Zasoby biblioteczne jak też prowadzona współpraca Biblioteki w wymiarze krajowym jak też międzynarodowym w pełni zabezpiecza literaturę polecaną w sylabusach, tym samym pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się.

Uczelnia zapewniają także studentom z niepełnosprawnością odpowiednio dostosowaną infrastrukturę. Specjalne podjazdy, windy, przystosowane toalety, przestronne sale audytoryjne, nowoczesne laboratoria komputerowe umożliwiają dogodne warunki. Istnieje możliwość wypożyczenia sprzętów specjalistycznych. W budynku zainstalowany został Totupoint - system wspomagający orientację przestrzenną oraz zwiększający poziom bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością narządu wzroku. Na parkingu dla pracowników oraz gości Wydziału, znajduje się specjalnie oznaczone miejsce do parkowania dla studentów niepełnosprawnych. W czytelni Biblioteki Uniwersyteckiej uruchomiono stanowiska przeznaczone dla osób niepełnosprawnych. Stanowiska dla osób z niepełnosprawnością wyposażone są w odpowiednie meble: ruchomy stoły oraz fotele, a także specjalistyczny sprzęt typu: drukarkę brajlowską, monitor brajlowski, klawiaturę

dostosowana do potrzeb osób niedowidzących. Na komputerze zainstalowano program powiększająco- mówiący z polskim syntetyzatorem mowy, czytnik ekranu wraz z polskimi (żeńskimi i męskimi) głosami. Ławy w czytelni, wypożyczalni i katalogach są przystosowane do obsługi czytelników z niepełnosprawnością ruchową, posiadają odpowiednią wysokość. W czytelni duże odległości pomiędzy regałami z książkami pozwalają na swobodne poruszanie się pomiędzy nimi. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że szeroko rozumiana infrastruktura dydaktyczna jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Weryfikacja stanu infrastruktury dydaktycznej i naukowej odbywa się na podstawie: corocznych przeglądów pomieszczeń dydaktycznych i laboratoriów naukowo-badawczych, rozmów z władzami Wydziału i administratorami budynków, regularnych przeglądów sprzętu multimedialnego. Ocena infrastruktury dydaktycznej i naukowej jest także przedmiotem pytania w ankiecie dotyczącej jakości kształcenia skierowanej do studentów Uczelni. Ocena infrastruktury dydaktycznej jest także poddawana ewaluacji przez studentów kierunku w ramach ankiety wypełnianej w ramach przedmiotu *Metody uczenia się i studiowania*. Podsumowując, infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, oraz zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia studentom bezpieczeństwo narodowe nowoczesną bazę dydaktyczną, dobrze dostosowaną pod względem infrastrukturalnym, technicznym i informatycznym do potrzeb procesu nauczania i uczenia się. Infrastruktura Uczelni umożliwia realizację efektów uczenia się określonych dla ocenianego kierunku. Liczba, wielkość pomieszczeń i ich wyposażenie techniczne oraz stanowiska w pracowniach dydaktycznych, komputerowych są dostosowane do liczby studentów ocenianego kierunku i dają możliwość prawidłowej realizacji zajęć. Budynki dydaktyczne, w których prowadzi się zajęcia dla studentów Bezpieczeństwa narodowego, zostały przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i z wymogami BHP. Zasoby biblioteczne są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy infrastruktury uczelniowej oraz wyposażenia technicznego pomieszczeń.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Współpraca jest prowadzona systematycznie na różnych płaszczyznach, w sposób tak zinstytucjonalizowany, jak i niesformalizowany. Spotkania władz i pracowników kierunku z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego odbywają się cyklicznie, przy okazji podpisywania i prolongowania porozumień o współpracy, realizacji wspólnych przedsięwzięć, a także w ramach indywidualnych rozmów z władzami Uczelni, przy okazji wykładów eksperckich, konferencji.

Katedra Nauk o Bezpieczeństwie (KNoB) współpracuje z szerokim i różnorodnym otoczeniem społeczno-gospodarczym. W ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi w Katedrze Nauk o Bezpieczeństwie są prowadzone spotkania zarówno grupowe, jak i indywidualne z interesariuszami zewnętrznymi. W skład interesariuszy wchodzi m.in.: Komendant Miejski Policji w Częstochowie, Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, Komendant Straży Miejskiej w Częstochowie, Dyrektor Aresztu Śledczego w Częstochowie, Szef Wojskowego Centrum Rekrutacji w Częstochowie.

Spotkania z interesariuszami zewnętrznymi odbywają się cyklicznie dla kierunku bezpieczeństwo narodowe tj. dwa razy w roku akademickim i niektóre są protokołowane (vide: protokoły ze spotkań z interesariuszami zewnętrznymi z 30.01.2024 r.).

Z interesariuszami odbywały się także spotkania nieformalne, w trakcie których następowała wymiana informacji, postulatów i wniosków na temat programu studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Ponadto zostały przeprowadzone badania ankietowe z interesariuszami zewnętrznymi (vide: Zarządzenie wewnętrzne nr R021.1.89.2022 Rektora Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 12 września 2022 r. w sprawie przeprowadzenia ankiet dotyczących współpracy wydziału prowadzącego kierunek studiów z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie dostosowania programu studiów do oczekiwań społeczno-gospodarczych, kwestionariusz ankiety „Współpraca Wydziału prowadzącego kierunek studiów z Interesariuszami zewnętrznymi w zakresie dostosowania programu studiów do oczekiwań społeczno-gospodarczych”, zał. nr 1 do Zarządzenia wewn. Nr R021.1.89.2022).

Na skutek propozycji i wniosków interesariuszy zewnętrznych została wprowadzona w roku akademickim 2022/23 trzecia specjalność na kierunku, zarówno na I i II stopniu (*Polityka integracji i bezpieczeństwa – I st.; Geopolityka i konflikty w stosunkach międzynarodowych*). Ponadto zostały wprowadzone określone metody kształcenia (aktywizujące) i zakresy treści w przedmiotach:

- *Służby specjalne w polityce bezpieczeństwa państwa* (5 sem. I stopień);
- *Gry wojenne i strategiczne* (5 sem. I stopień);
- *Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy i Obrona Cywilna* (6 sem. I stopień);
- *Psychologia zagrożeń* (1 sem. II stopień);
- *Wywiad i kontrwywiad w strategii bezpieczeństwa państwa* (2 sem. II stopień);
- *Bezpieczeństwo w sytuacjach kryzysowych* (3 sem. II stopień);
- *Bezpieczeństwo lokalne i regionalne* (4 sem. II stopień).

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest także w ramach obowiązkowych praktyk zawodowych. Opiekun praktyk koordynuje współpracę z pracodawcami na rzecz rozwoju zawodowego studentów.

Kolejne pole współpracy wiąże się z indywidualną aktywnością zawodową pracowników Uczelni, w tym: piastowaniem funkcji publicznych, pracą w instytucjach państwowych. Wśród wykładowców prowadzących zajęcia w ramach ocenianego kierunku znajdują się przedstawiciele sektora publicznego i prywatnego, policjanci, żołnierze, strażacy.

Prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter rzeczywisty, a jej rezultatem są m.in. przeprowadzone konsultacje programu studiów.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego m.in.:

- Opiniują programy studiów;
- Wskazują nowe trendy pojawiające się na rynku;
- Konsultują aktualnie obowiązujący program studiów w zakresie zgodności z aktualnymi trendami i potrzebami rynku pracy;
- Uczestniczą w spotkaniach ze studentami;
- Prowadzą zajęcia ze studentami.

Spotkania z pracodawcami odbywają się co najmniej dwa razy w roku akademickim, przynajmniej raz w każdym semestrze.

Wnioski i uwagi dotyczące kształcenia na ocenianym kierunku przedkładać przez pracodawców, wynikają w szczególności z obserwacji wiedzy i umiejętności studentów i absolwentów ocenianego kierunku studiów podczas praktyk, a także z innych form kontaktu i współpracy tych podmiotów ze studentami. Uwagi i opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych podlegają analizie i są brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programu studiów. Uczelnia organizuje spotkania z partnerami instytucjonalnymi i studentami oraz wizyty studyjne. Organizowane są także konferencje naukowe z udziałem praktyków.

Spotkanie z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego pozwoliło na pozyskanie obiektywnych opinii na temat wystarczającej jakości współpracy kierunku z gronem interesariuszy zewnętrznych.

Uczelnia monitoruje losy absolwentów na ocenianym kierunku przy pomocy Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA, <https://ela.nauka.gov.pl/pl>).

Uczelnia prowadzi przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dot. oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, co umożliwia jej podsumowanie dotychczasowych dokonań. Pod względem merytorycznym, współpracę koordynuje opiekun praktyk. Podejmuje on także inicjatywy związane z powiększaniem bazy instytucji partnerskich, zapraszając wybrane organizacje do współpracy. Studenci są właściwie przygotowani do wejścia na rynek pracy, odbywania staży zawodowych. Działania na tym polu należy uznać za skuteczne.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwym dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego prowadzona jest systematycznie i przybiera formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, są przeprowadzane na podstawie formalnie przyjętych założeń. Uczelnia podsumowuje sposób realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co pozytywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

.....

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia podnosi stopień umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku studiów w różnorodny sposób, zgodnie z przyjętą strategią. W tym zakresie wprowadzono drogą wewnętrznych aktów normatywnych liczne rozwiązania określające szczegółowo zasady współpracy międzynarodowej, w tym umiędzynarodowienie procesu kształcenia, dotyczące zwłaszcza mobilności studentów i kadry akademickiej, trybu realizowania i rozliczania podróży za granicę, przyjmowania i organizacji pobytu cudzoziemców, czy też zatrudniania profesorów z zagranicy.

Głównym przejawem podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia przez uczelnię jest możliwość skorzystania przez kadrę naukową i studentów z oferty wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+. Uczelnia, obok zawartych licznych umów bilateralnych określających współpracę międzynarodową z różnymi zagranicznymi ośrodkami naukowymi, ma także zawarte umowy międzyinstytucjonalne o współpracę w zakresie ocenianego kierunku studiów z ośrodkami tj.: University of Castilla-La Mancha (Hiszpania), Università degli Studi del Molise (Włochy), University of SS. Cyril and Methodius in Trnava (Słowacja), Necmettin Erbakan University (Turcja).

Studenci, którzy uczestniczą w mobilności międzynarodowej korzystając z programu Erasmus+ w kwestiach organizacyjnych, językowych i międzykulturowych mają udzielone wsparcie zarówno przez uczelnianego, jak też wydziałowego koordynatora. Ważną rolę w procesie wsparcia uczestników w kwestiach organizacyjnych, językowych i międzykulturowych pełnią też opiekunowie stypendystów (buddies) z Erasmus Student Club działającego przy uczelni. W roku akademickim 2021/2022 jeden student ocenianego kierunku zrealizował w ramach programu Erasmus+ wyjazd na jeden semestr do University of Castilla-La Mancha (Hiszpania).

Kolejnym komponentem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest uczelniana oferta tworząca możliwość realizacji studiów, praktyk, staży naukowych lub dydaktycznych zarówno dla studentów, jak też kadry naukowej oraz udziału w międzynarodowych programach edukacyjnych i badawczych.

Uczelnia zatrudnia także zagraniczną kadrę dedykowaną do obsługi zajęć w językach obcych bądź realizujących staż naukowy w ramach umów bilateralnych z ponad 220 jednostkami zagranicznymi, w tym ponad 140 w ramach programu Erasmus+ i sieci CEEPUS.

Kadra naukowa obsługująca zajęcia na ocenianym kierunku studiów współpracuje z różnymi zagranicznymi ośrodkami naukowymi tj.: University in Belgrad w Belgradzie; Institute for National and International Security w Belgradzie, Institute for Political Studies of Defense and Military History w Bukareszcie, Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie w Londynie, Wielka Brytania, czy też Muzeum Generała Maczka w Bredzie zarówno w formule prowadzonych badań, jak też realizacji przedsięwzięć naukowych.

Uczelnia pozyskuje również środki finansowe na internacjonalizację, uczestnicząc w konkursach i programach MNiSW, NCBiR, NCN, czy NAWA. Uczelnia będąc członkiem międzynarodowego konsorcjum uniwersytetów COLOURS (European Universities), w którego skład wchodzi: Paderborn University (Niemcy) - lider, University of Castilla-La Mancha (Hiszpania), University of Ferrara

(Włochy), Le Mans University (Francja), Kristianstad University (Szwecja), Josip Juraj Strossmayer University in Osijek (Chorwacja), University St Kliment Ohridski Bitola (Macedonia), Ventspils University of Applied Sciences (Łotwa) – wpływa na rozwój regionu. W ubiegłym roku akademickim uczelnia zrekrutowała blisko 250 studentów i doktorantów z Europy i Azji w ramach wymiany stażowej, realizowanych programów unijnych i ponadto 84 studentów z Ukrainy w ramach umów o kształcenie wspólne, w tym kilka osób na oceniany kierunek studiów. Uczelnia realizuje badania utrwalając współpracę z ośrodkami naukowymi z Ukrainy, Niemiec, Republiki Czeskiej, Słowacji i Litwy, jakkolwiek projekty naukowe realizuje we współpracy z ośrodkami z Francji, Portugalii, Hiszpanii, Chorwacji, Chin, Japonii i USA.

Wymiana akademicka studentów, kadry naukowej oraz pracowników administracyjnych obejmuje na ocenianym kierunku studiów, choć ma charakter umiarkowany, tym niemniej ulega stałemu poszerzeniu, dzięki kontaktom indywidualnym i instytucjonalnym w Europie i na świecie oraz coraz większym środkom pozyskiwanym przez uczelnię na ten cel. Od roku akademickiego 2022/2023 w ramach umiędzynarodowienia uczelnia rozpoczęła realizację kształcenia wspólnego w ramach tzw. podwójnego dyplomowania na ocenianym kierunku studiów, a umowa w zakresie kształcenia wspólnego dotyczy studentów z Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku na Ukrainie. W przyszłości planowane jest kształcenia wspólne we współpracy z Czerkaskim Narodowym Uniwersytetem im. Bohdana Chmielnickiego w Czerkasach oraz Mikołajowskim Uniwersytetem Narodowym im. Wasyla Suchomłynskiego w Mikołajowie. W uczelni w formule 3-miesięcznych staży przebywają studenci zagraniczni, którzy uczestniczą w wybranych zajęciach na ocenianym kierunku studiów.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia odbywa się istotnie poprzez zadedykowaną ofertę studiów w języku angielskim, która jest skierowana do obcokrajowców. Zajęcia na ocenianym kierunku studiów w języku angielskim obejmują także takie przedmioty jak: *Glocalization: globalism, regionalism* (I. stopień) i *Natural and anthropogenic environmental hazards, Human in the modern world* (II. stopień).

Kształcenie studentów w zakresie języków obcych realizowane jest przez uczelniane Studium Nauki Języków Obcych. Program studiów na ocenianym kierunku zapewnia nabycie przez studentów kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego na odpowiednim poziomie. Uczelnia organizuje również kursy bądź zajęcia językowe oferowane przyjeżdżającym i wyjeżdżającym zarówno studentom, jak i pracownikom.

Kolejnym komponentem pogłębiającym umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest udział zarówno studentów, jak też kadry naukowej w różnych przedsięwzięciach naukowych tj. konferencje naukowe. Kadra naukowa realizuje średnio dwadzieścia służbowych wyjazdów zagranicznych w danym roku akademickim, których celem jest czynny udział w konferencjach naukowych, przeprowadzenie badań, czy opracowanie materiałów naukowych. Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na ocenianym kierunku studiów w roku akademickim 2022/2023 zrealizowali dwa wyjazdy do Instytutu Studiów Strategicznych i Historii Wojskowej w Rumunii, podczas których wygłosili wykłady: „Polish-Romanian strategic partnership in XX and XXI century” oraz „Polish-Romanian cooperation in the framework of the Partnership for Peace”. W roku akademickim 2021/2022 pracownik Katedry Nauk o Bezpieczeństwie uzyskał w grant na badania naukowe dotyczące bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, a w roku akademickim 2018/2019 pracownik Katedry Nauk o Bezpieczeństwie pełnił funkcję kierownika międzynarodowego projektu badawczego pt. „The Art of War in The Balkans”, który powstał we współpracy z ośrodkami naukowymi w Polsce oraz Chorwackim Instytutem Historycznym.

Kadra naukowa jest rozpoznawalna w środowisku naukowym krajowym i międzynarodowym, czego wyrazem jest udział w radach naukowych zagranicznych czasopism.

Proces umiędzynarodowienia podlega systematycznym ocenom. Funkcjonujący w ramach Uczelni System Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje narzędzia umożliwiające monitorowanie poziomu zainteresowania wyjazdami zagranicznymi oraz stopnia dostępności i przydatności informacji o programach mobilnościowych. Uczelnia prowadzi kampanię informacyjną upowszechniającą informacje o przedsięwzięciach międzynarodowych oraz dotyczących procesu umiędzynarodowienia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia w Uczelni ma charakter umiarkowany jakkolwiek jest zróżnicowany. Uczelnia utworzyła właściwe formy mobilności międzynarodowej zarówno dla kadry, jak też studentów w ramach programu Erasmus+, jakkolwiek rekomenduje się podjęcie działań aktywizujących studentów ocenianego kierunku studiów do większego korzystania z tej oferty. Komponentem uzupełniającym proces umiędzynarodowienia kształcenia jest stworzenie studentom i kadrze naukowej możliwości udziału w różnych międzynarodowych przedsięwzięciach naukowych, stażach, jak też uczestnictwa w zajęciach z udziałem osób z zagranicy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

.....

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Na kierunku bezpieczeństwo narodowe na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie wsparcie w procesie uczenia się ma charakter systemowy i prowadzone jest w sposób kompleksowy uwzględniając różnorodne potrzeby studentów. Studenci w ramach programu studiów mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów, a także indywidualny plan studiów. Studenci w programie studiów mają przewidziany na 1 roku przedmiot pod nazwą "Metody uczenia i studiowania", mający na celu przekazanie im wszystkich niezbędnych informacji, przy rozpoczęciu procesu kształcenia na Uniwersytecie. Nauczyciele akademicki mają również przewidziane konsultacje w systemie dwa razy w tygodniu.

Na ocenianym kierunku przewidziane są formy wsparcia studentów w procesie wejścia na rynek pracy. Program studiów w zakresie specjalności uwzględnia specyfikę pracy różnorodnych służb mundurowych, które stanowią docelowe miejsce pracy dla większości studentów. Na Uniwersytecie funkcjonuje Biuro Karier UJD, które oferuje pomoc z pisaniem CV, bezpłatne konsultacje z doradcą zawodowym, szkolenia, kursy czy też przygotowanie w zakresie rozmowy o pracę. Na Uczelni organizowane są również Targi Pracy, które mają wesprzeć studentów w poszukiwaniu pracy, poprzez możliwość bezpośredniej rozmowy z interesariuszem zewnętrznym.

Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, przewiduje wsparcie dla studentów wybitnych. Mogą oni ubiegać się o stypendium rektora oraz o stypendium ministra. Rektor może przyznać również nagrody, dyplomy lub wyróżnienia dla studentów wybitnych. Na Uczelni funkcjonuje nagroda w postaci przyznania tytułu "PRIMUS IN UNIVERSITATE", dla najlepszego studenta na danym wydziale.

Na Uczelni uwzględnia się różnorodne formy aktywności studenckiej. Na kierunku funkcjonuje Koło Naukowe Bezpieczeństwa Narodowego. Organizuje ono cykliczne konferencje naukowe, prowadzi podcast poświęcony zagadnieniom związanym z bezpieczeństwem oraz jego członkowie regularnie publikują artykuły w periodyku "RES POLITICAE". Na uczelni działa Akademicki Związek Sportowy, który we współpracy z Akademickim Centrum Sportu odpowiada za przygotowanie zespołów sportowych do rozgrywek międzyuczelnianych. Istnieje chór akademicki, odnoszący sukcesy ogólnopolskie i międzynarodowe, jak i koło teatralne.

Wsparcie ze strony Uniwersytetu dostosowany jest do różnorodnych potrzeb studenckich. Studenci mogą ubiegać się o stypendium socjalne, zapomogę oraz o stypendium dla osób niepełnosprawnych. Uczelnia celem wsparcia ich potrzeb, co roku wskazuje stosownego opiekuna roku, będącego wsparciem dla studiujących, przy załatwianiu wszelkich formalności. Studenci mogą ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim "Skrzat". Osoby z niepełnosprawnością, mogą liczyć na wsparcie ze strony Uczelni. Funkcjonuje Biuro ds. Osób z niepełnosprawnościami, które oferuje wsparcie w adaptacji procesu dydaktycznego, obecność asystenta lub tłumacza języka migowego na

zajęciach czy wsparcie technologiczne. Powołany jest również Pełnomocnik Rektora ds. Osób z niepełnosprawnościami.

Na ocenianym kierunku podejmowane są działania mające na celu zapewnienia bezpieczeństwa studentom. Studenci w ramach programu studiów muszą zaliczyć szkolenie "BHP dla studentów". Na uniwersytecie funkcjonuje zarządzenie rektora, którego załącznikiem jest "Polityka antymobbingowa i antydyskryminacyjna". Powołany jest Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania. W przypadku procedury zgłaszania problemu, ścieżka przewiduje na początku poinformowania Opiekuna Roku, a następnie Dziekana ds. Studenckich. Osoby pokrzywdzone mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej.

Kompetencje kadry wspierającej proces uczenia są regularnie zwiększane poprzez dedykowane szkolenia. Pracownicy dydaktyczni uczestniczyli w szkoleniu z zakresu zwiększenia ich kompetencji w zakresie zwiększonej dostępności dla studentów z niepełnosprawnościami. Pracownicy administracyjni pracujący w dziekanacie również odbywają szkolenia, których celem jest zwiększenie ich kompetencji w zakresie procesu obsługi studenta.

Uczelnia wspiera materialnie i organizacyjnie samorząd studencki. Posiada on przeznaczone tylko do jego wyłącznego użytku pomieszczenia, z uwzględnieniem przestrzeni dla jednostek wydziałowych. Bliska współpraca z samorządem studenckim uwzględniona jest również w strategii uczelni. Samorząd otrzymuje środki finansowe na funkcjonowanie, realizuje swoje projekty oraz organizuje Juwenalia. Uczelnia uwzględnia przedstawicieli samorządu studenckiego w ciałach kolegialnych, na poziomie uczelni jak i wydziału. Studenci uwzględnieni są w Kierunkowym Zespole ds. Jakości Kształcenia, gdzie wspierają zmiany w zakresie programu studiów.

Na Uniwersytecie Jana Długosza prowadzone są przeglądy procesu wsparcia dla studentów. Przeprowadzane są ankiety ewaluacyjne wśród studentów, a ich wyniki są omawiane podczas Kolegium Dziekańskiego, w którym partycypują również przedstawiciele samorządu studenckiego. Odczucia są również zbierane podczas spotkań dziekanów ze studentami.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku bezpieczeństwo narodowe na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie wsparcie w procesie uczenia się ma charakter systemowy i prowadzone jest w sposób kompleksowy uwzględniając różnorodne potrzeby studentów. Na ocenianym kierunku przewidziane są formy wsparcia studentów w procesie wejścia na rynek pracy. Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, przewiduje wsparcie dla studentów wybitnych. Na Uczelni uwzględnia się różnorodne formy aktywności studenckiej. Wsparcie ze strony Uniwersytetu dostosowany jest do różnorodnych potrzeb studenckich. Na ocenianym kierunku podejmowane są działania mające na celu zapewnienia bezpieczeństwa studentom. Kompetencje kadry wspierającej proces uczenia są regularnie zwiększane poprzez dedykowane szkolenia. Uczelnia wspiera materialnie i organizacyjnie samorząd studencki. Na Uniwersytecie Jana Długosza prowadzone są przeglądy procesu wsparcia dla studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Na stronach internetowych Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, informacja o studiach na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest dostępna powszechnie w sposób pozwalający zapoznać się z nią z łatwością, niezależnie z miejscem, czasem czy urządzeniem używanym przez użytkownika. Strona internetowa uczelni jest dostosowana do potrzeb osób słabowidzących. Dostępna jest również w języku angielskim. Uczelnia posiada również konta na mediach społecznościowych takich jak Facebook, Instagram czy X (dawniej Twitter). Uczelnia posiada dedykowany Biuletyn Informacji Publicznej oraz strony internetowe wydziałów.

Informacja o studiach na stronach internetowych Uczelni, jest umieszczona w sposób rzeczowy i treściwy. Utworzone są dedykowane podstrony dedykowane kandydatom na studia jak i osobom studiującym. W zakładce przeznaczony dla osób rozważających studia na UJD, zawarte są informacje rekrutacyjne z odnośnikami do odpowiednich dokumentów uczelnianych (takich jak Uchwały Senatu Uczelni). Kandydat znajdzie tam wszelkie niezbędne dane min. o programie studiów, kalendarzu

rekrutacji, niezbędnych dokumentach czy wymaganiach do spełnienia celem przyjęcia na studia. W tej zakładce zawarte są również informacje dotyczące zakwaterowania w domu studenckim.

Na Uniwersytecie Jana Długosza prowadzony jest monitoring treści zamieszczanych na stronach podmiotu, pod względem aktualności, trafności czy też zrozumiałość treści. Monitoring prowadzony jest przez kilka podmiotów takich jak wydziałowe zespoły ds. Jakości Kształcenia, władze dziekańskie czy władze rektorskie. Przeprowadzane są również konsultacje wśród społeczności akademickiej oraz interesariuszy zewnętrznych, celem zebrania opinii o potencjalnych zmianach na stronach uniwersyteckich. Przeprowadzane są również dwie ankiety, których celem jest ocena adekwatności treści, aktualności i zrozumiałości ze strony społeczności akademickiej. Wyniki wykorzystywane są celem poprawy poziomu udostępnianych informacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na stronach internetowych Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, informacja o studiach na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest dostępna powszechnie w sposób pozwalający zapoznać się z nią z łatwością, niezależnie z miejscem, czasem czy urządzeniem używanym przez użytkownika. Informacja o studiach na stronach internetowych Uczelni, jest umieszczona w sposób rzeczowy i treściwy. Na Uniwersytecie Jana Długosza prowadzony jest monitoring treści zamieszczanych na stronach podmiotu, pod względem aktualności, trafności czy też zrozumiałość treści.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości kształcenia na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie jest realizowana w oparciu o Misję i Strategię rozwoju Uczelni oraz Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK). Cel, strukturę, zakres działania i ogólne zasady funkcjonowania USZJK określa Uchwała Nr 187.2023 Senatu Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie z dnia 27 września 2023r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Zarządzenie wewnętrzne Nr R021.1.152.2023 Rektora Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie z dnia 14 listopada 2023 w sprawie powoływania i zadań zespołów będących w strukturze Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie. Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia reguluje działania odnoszące się do doskonalenia jakości kształcenia na wszystkich kierunkach, formach i poziomach kształcenia, które są realizowane poprzez: Radę ds. Jakości Kształcenia (RJK), Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków (KZJK), Zespoły ds. Jakości Kształcenia (ZJK) w Studium Nauki Języków Obcych (SNJO) oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (SWFiS). W strukturze USZJK jako podmioty sprawujące nadzór nad kierunkiem studiów, zgodnie z przypisanymi im kompetencjami i zakresem odpowiedzialności, funkcjonują: Rektor i Senat UJD, Dziekan i Kolegium Dziekańskie w porozumieniu z Dyrektorem jednostki ogólnouczelnianej prowadzącej działalność dydaktyczną. Bezpośredni nadzór organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów Bezpieczeństwo narodowe sprawuje Dziekan Wydziału Nauk Społecznych, przy pomocy Prodziekana ds. studencko-dydaktycznych oraz pełnomocnika ds. Kierunku bezpieczeństwo narodowe.

Na Wydziale Nauk Społecznych działają Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków. W skład KZJK na kierunku bezpieczeństwo narodowe wchodzi pracownicy Katedry oraz student - interesariusz wewnętrzny.

Do zadań KZJK należą w szczególności:

- monitorowanie procesu kształcenia oraz jakości kształcenia na kierunku (w tym praktyk);
- analizowanie zgodności kształcenia prowadzonego na kierunkach, specjalnościach i specjalizacjach z aktualnymi przepisami oraz ze strategią, misją i polityką jakości Uczelni i wydziału;
- zgłaszanie władzom dziekańskim zmian w programach studiów zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi oraz z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy, opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także wniosków z monitorowania kariery zawodowej absolwenta;

- inicjowanie zmian w zakresie metod doskonalenia procesu kształcenia na kierunku, w tym m.in. metod i form kształcenia, realizacji i weryfikacji efektów uczenia się;
- opiniowanie infrastruktury dydaktycznej i warunków prowadzenia zajęć, itp.;
- monitorowanie weryfikacji osiągania efektów uczenia się na kierunku, prawidłowości zasad oceniania oraz jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych;
- analiza sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się na kierunku;
- proponowanie działań na rzecz współpracy międzynarodowej i środowiskowej w zakresie procesu dydaktycznego;
- analizowanie wyników badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia.

Podczas wizytacji przedstawiciele Uczelni przybliżyli zasady działania tego systemu dla kierunku bezpieczeństwo narodowe. Weryfikacja funkcjonowania USZJK pozwala stwierdzić, że określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności zespołu osób, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Program studiów jest analizowany m.in. w oparciu o opinie interesariuszy wewnętrznych (studentów i pracowników) oraz interesariuszy zewnętrznych, po czym Dziekanowi zgłaszane są projekty niezbędnych zmian. Po ich zatwierdzeniu przez Wydziałowe ciała kolegialne (aktualnie: Kolegium Dziekańskie), następuje opiniowanie przez Senacką Komisję ds. Kształcenia, poprzedzającą swym działaniem finalną decyzję Senatu. Każdorazowo zmiany w programie kształcenia są opiniowane przez Samorząd Studencki.

Źródłem informacji wykorzystywanych w procesie monitorowania programu i jakości kształcenia na kierunku są m.in.: współpraca z interesariuszami zewnętrznymi; kontrole infrastruktury dydaktycznej; kontrole dokumentacji efektów uczenia się z poszczególnych zajęć wraz z systemem oceniania; kontrole dokumentacji procesu dyplomowania; analiza sprawozdań z weryfikacji założonych w karcie przedmiotu efektów uczenia się; analiza informacji nt. wyników hospitacji zajęć dydaktycznych; analiza informacji nt. wyników ankiet wypełnianych przez studentów, dotyczących oceny prowadzenia zajęć dydaktycznych przez pracowników, przekazanych KZJK przez Dziekana; analiza opinii studentów i absolwentów kierunku wyrażonych w anonimowych ankietach ewaluacyjnych; analiza ewaluacji praktyk zawodowych. Wszelkie uwagi, sugestie, wytyczne służące zapewnieniu odpowiedniej jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe obu stopni zawarte są w corocznych sprawozdaniach KZJK. Podsumowując, prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki prowadzonych analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz z udziałem studentów, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

W Uczelni prowadzona jest systematyczna ocena programu studiów. Ocena ta uwzględnia m.in. treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji efektów uczenia się, techniki nauczania na odległość, praktyki zawodowe, efekty uczenia się. Uczelnia reaguje na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, poprzez uzupełnianie treści kształcenia, a także reagowania na wewnętrzne potrzeby, wpływające m.in. z ankiet prowadzonych wśród studentów. Dodatkowymi źródłami wskaźników oceny jakości kształcenia są informacje dotyczące postępów studentów w procesie uczenia się, ocena prac etapowych i dyplomowych, informacje zwrotne od nauczycieli

akademickich. Świadczy to o podejmowaniu działań w zakresie zapewnienia wysokiego poziomu jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom, których wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu jakości procesu kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia przedstawiła obowiązujący system w zakresie polityki jakości, projektowania programu studiów, jego zatwierdzania, monitorowania, przeglądu oraz doskonalenia. Wyznaczony jest zespół osób odpowiedzialnych za nadzór nad kierunkiem psychoprofilaktyka, a także określono zakres kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych członków tego zespołu. Opis systemu jest spójny, a jego struktura nie budzi zastrzeżeń. Prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia
